

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет обліку та фінансів
Кафедра германської і української філології

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти
магістр

на тему: «Онлайн-платформи для підготовки майбутніх перекладачів»

Виконала: здобувач вищої освіти
за освітньо-професійною
програмою
Германські мови і переклад
(англійська та німецька мови)
спеціальності 035 Філологія
ступеня вищої освіти Магістр
групи 1
Пищимуха Є.
Керівник: Матвієнко Л.Г.
Рецензент: Рудич О.О.

Полтава - 2025 року

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет обліку та фінансів
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

Освітньо-професійна програма Германські мови і переклад
(англійська та німецька мови)
Спеціальність 035 Філологія
Ступінь вищої освіти Магістр

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____ Наталія СИЗОНЕНКО

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Пищимухи Єлизавети

1. Тема роботи: «Онлайн-платформи для підготовки майбутніх перекладачів»,
керівник роботи: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри германської і
української філології Матвієнко Леся Григорівна

Затверджено засіданням кафедри протокол №5 від 28.10.2024 року.

2. Строк подання здобувачем вищої освіти роботи 15 грудня 2025 р.

3. Вихідні дані до роботи:

- спеціальна професійна література,
- джерела глобальної мережі Інтернет в галузі перекладу рекламних текстів, що знаходяться у відкритому доступі,
- результатах роботи наукового гуртка, результатах курсів для неформальної освіти.
- джерела бази практики.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

Розділ 1. Теоретичні основи використання онлайн-платформ у підготовці майбутніх перекладачів

Розділ 2. Аналіз ефективності онлайн-платформ у формуванні перекладацьких компетентностей

Розділ 3. Розробка та впровадження навчально-методичного комплексу на основі онлайн-платформ

5. Перелік графічного матеріалу: схеми, рисунки, графіки, діаграми за темою та об'єктом дослідження

6. Дата видачі завдання 14 листопада 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/П	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Вибір і затвердження теми роботи.	03.10.2024 р. – 29.10.2024 р.	
2	Складання і затвердження розгорнутого плану та завдання на кваліфікаційну роботу	30.10.2024 р. – 14.11.2024 р.	
3	Опрацювання літературних джерел	15.11.2024 р. – 10.11.2025 р.	
4	Збір, вивчення і обробка інформації, необхідної для виконання роботи	15.11.2024 р. – 10.11.2025 р.	
5	Виконання теоретичного розділу роботи	15.11.2024 р. – 03.02.2025 р.	
6	Виконання аналітичних розділів роботи	04.02.2025 р. – 10.11.2025 р.	
7	Оформлення тексту роботи	11.11.2025 р. – 21.11.2025 р.	
8	Попередній захист роботи на кафедрі	24.11.2025 р. – 25.11.2025 р.	
9	Нормо-контроль	27.11.2025 р. – 03.12.2025 р.	
10	Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень і пропозицій	04.12.2025 р. – 10.12.2025 р.	
11	Захист кваліфікаційної роботи	23.12.2025 р.-24.12.2025 р.	

Здобувач вищої освіти _____ Єлизавета ПИЩИМУХА

Керівник роботи _____ Леся МАТВІЄНКО

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ	9
1.1. Цифровізація освіти та сучасні вимоги до професійної підготовки перекладачів	9
1.2. Класифікація онлайн-платформ для підготовки перекладачів	16
1.3. Педагогічні та методичні підходи до використання онлайн-платформ у підготовці перекладачів	24
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМ У ФОРМУВАННІ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ	30
2.1. Огляд та порівняння функціональних можливостей вибраних онлайн-платформ	30
2.2. Аналіз досвіду використання онлайн-платформ здобувачами вищої освіти (опитування, анкетування, тестування)	37
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА ТА ВПРОВАДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО КОМПЛЕКСУ НА ОСНОВІ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМ	43
3.1. Створення моделі навчального модуля з використанням онлайн-платформ	43
3.2. Розробка комплексу вправ і завдань на основі мультимодальних інструментів онлайн-платформ	59
ВИСНОВКИ	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	57
ДОДАТКИ	62

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасний етап розвитку перекладацької діяльності характеризується стрімкою цифровізацією професійного середовища, зростанням ролі автоматизованих та онлайн-інструментів, а також підвищенням вимог до технологічної, комунікативної й аналітичної компетентності перекладача. Ринок перекладацьких послуг дедалі більше орієнтується на фахівців, здатних ефективно працювати з CAT-інструментами, системами машинного перекладу, платформами локалізації та засобами колаборативної роботи, що зумовлює необхідність переосмислення традиційних підходів до професійної підготовки майбутніх перекладачів у закладах вищої освіти.

Використання онлайн-платформ у навчальному процесі відкриває нові можливості для інтеграції теоретичних знань і практичних навичок, моделювання реальних професійних ситуацій, розвитку міжособистісних і організаційних компетентностей здобувачів вищої освіти. Водночас наукові дослідження свідчать про недостатню систематизацію підходів до добору, поєднання та методично обґрунтованого використання онлайн-платформ у підготовці перекладачів, а також про потребу емпіричної перевірки їх ефективності.

Окремі аспекти використання перекладацьких технологій, CAT-інструментів і машинного перекладу у професійній підготовці перекладачів досліджували зарубіжні науковці Е. О'Браєн (E. O'Brien), Л. Боукер (L. Bowker), Д. Кенні (D. Kenny), Ш. Пім (A. Pym), Ф. Альвес (F. Alves), М. Крістіансен (M. Christensen), а також українські дослідники Л. Коломієць, О. Чередниченко, Т. Кияк, Р. Зорівчак, Н. Білоус, І. Корунець.

Водночас, попри наявність окремих напрацювань, питання комплексного педагогічно обґрунтованого використання онлайн-платформ у підготовці майбутніх перекладачів, їх системної класифікації та експериментальної перевірки ефективності в умовах закладів вищої освіти

потребують подальшого дослідження, що й визначає актуальність обраної теми.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Кваліфікаційна робота розроблена та впроваджена в полі науково-дослідного напрямку кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін відповідно до теми: «Актуальні питання сучасної філології та особливості викладання мовних дисциплін в аграрному вищому навчальному закладі»

Мета та завдання дослідження. Мета полягає у теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці ефективності використання онлайн-платформ у професійній підготовці майбутніх перекладачів для формування їх мовних, технологічних і професійних компетентностей.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність виконання таких **завдань**:

1. Провести аналіз сучасних освітніх та професійних вимог до підготовки перекладачів у контексті цифровізації.
2. Класифікувати та охарактеризувати онлайн-платформи, що застосовуються у підготовці майбутніх перекладачів.
3. Дослідити педагогічні та методичні підходи до інтеграції онлайн-платформ у навчальний процес.
4. Провести експериментальне порівняння функціональних можливостей обраних платформ та оцінку досвіду їх використання здобувачами вищої освіти.
5. Розробити навчально-методичний комплекс на основі онлайн-платформ та перевірити його ефективність у формуванні компетентностей майбутніх перекладачів.

Об'єкт дослідження – процес професійної підготовки майбутніх перекладачів у закладах вищої освіти.

Предмет дослідження – онлайн-платформи як засіб формування мовних, технічних та професійних перекладацьких компетентностей

здобувачів вищої освіти.

Методи дослідження. У дослідженні застосовувалися як теоретичні, так і емпіричні методи. До теоретичних належали аналіз та синтез наукових джерел, порівняльний аналіз і класифікація онлайн-платформ, що дозволили систематизувати сучасні підходи до підготовки перекладачів та визначити педагогічні й методичні засади використання цифрових інструментів. Емпіричні методи включали опитування, анкетування, тестування та експериментальну апробацію, які використовувалися для оцінки ефективності платформ у формуванні мовних, технічних та професійних компетентностей здобувачів вищої освіти, а також для збору даних про їх досвід і рівень засвоєння матеріалу. У процесі практичної частини дослідження ці методи поєднувалися з виконанням інтегрованих завдань, проектної діяльності та рефлексивного аналізу результатів навчання, що забезпечило комплексну оцінку ефективності навчально-методичного комплексу.

Наукова новизна роботи полягає у комплексному обґрунтуванні використання онлайн-платформ у підготовці майбутніх перекладачів, що включає класифікацію платформ за функціональними можливостями, визначення педагогічних та методичних підходів їх інтеграції, а також розробку моделі навчального модуля та комплексу вправ на основі мультимодальних інструментів. Дослідження вперше поєднує аналіз ефективності платформ, оцінку практичного досвіду здобувачів вищої освіти та експериментальну перевірку сформованості мовних, технічних і професійних компетентностей у контексті сучасних вимог ринку перекладацьких послуг, що забезпечує новий підхід до цифрової трансформації професійної підготовки перекладачів.

Практична цінність одержаних результатів. Практична цінність дослідження полягає у можливості використання отриманих результатів у

навчальному процесі закладів вищої освіти під час підготовки майбутніх перекладачів. Розроблений навчально-методичний комплекс, модель навчального модуля та система вправ можуть бути впроваджені у викладання дисциплін перекладацького спрямування, курсів з перекладацьких технологій, локалізації та постредагування машинного перекладу, а також використані для підвищення кваліфікації викладачів і самоосвіти здобувачів вищої освіти.

Особистий внесок здобувача. Кваліфікаційна робота – це самостійне наукове дослідження. Всі результати дослідження та проведений аналіз належні автору дослідження. Усі розробки та система досліджених компетентностей, що містяться в роботі, належать особисто автору.

Апробація результатів дослідження. Основні положення роботи були представлені на студентських наукових конференціях та обговорені на засіданнях кафедри германської і української філології Полтавського державного аграрного університету. Отримані результати отримали позитивну оцінку колег і викладачів кафедри.

Публікації. За результатами кваліфікаційної роботи було опубліковано тези.

Matviienko Lesia, Pyshchymukha Yelyzaveta The role of interactive technologies in online education for translators. *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика* : зб. матеріалів VI Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 14 листопада 2024 р.). Полтава : ПДАУ. 2024. С. 289-292

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Робота викладена на 69 сторінках, з них 55 сторінок основного тексту, список використаних джерел та додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

1.1. Цифровізація освіти та сучасні вимоги до професійної підготовки перекладачів

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується стрімкою цифровою трансформацією, що охоплює всі сфери життєдіяльності, включаючи освітній простір. Цифровізація вищої освіти розглядається не лише як технічне оновлення інфраструктури, а як глибока модернізація підходів до організації навчального процесу, вибору методів і засобів навчання та формування професійних компетентностей здобувачів [7]. Для спеціальності «Переклад» ці зміни набувають особливої ваги, оскільки професійна діяльність перекладача безпосередньо пов'язана з роботою в цифровому середовищі, використанням спеціалізованих технологій та постійною взаємодією з інформаційними ресурсами.

Одним із ключових аспектів цифровізації є формування цифрової культури учасників освітнього процесу. Майбутні перекладачі повинні вміти ефективно працювати з різноманітними онлайн-сервісами, мультимедійними платформами, електронними бібліотеками, інтерактивними словниками та корпусами текстів. Важливою складовою також є розвиток інформаційної грамотності, що передбачає здатність здійснювати пошук, критичний аналіз, оцінювання й інтерпретацію інформації в умовах інформаційного перевантаження [29]. У цьому контексті цифрова компетентність стає одним із базових компонентів професіограми перекладача.

Сучасні вимоги ринку перекладацьких послуг значно впливають на структуру та зміст освітніх програм. Розвиток індустрії локалізації, автоматизованих систем перекладу, хмарних сервісів керування проєктами та штучного інтелекту зміщує акценти підготовки на опанування технологічних інструментів. Здобувачі освіти мають навчитися працювати з CAT-системами

(Trados Studio, Smartcat, memoQ), автоматизованими термінологічними менеджерами, платформами для створення глосаріїв та текстових корпусів [40]. Крім того, важливою компетентністю стає вміння здійснювати постредагування машинного перекладу (post-editing), що вже є стандартною практикою у міжнародних перекладацьких компаніях.

Цифровізація сприяє впровадженню гнучких моделей навчання, зокрема дистанційного та змішаного. Використання онлайн-платформ забезпечує персоналізацію освітнього процесу, можливість адаптації матеріалу під індивідуальний темп роботи, доступ до глобальних ресурсів і міжнародних навчальних курсів [22]. Для майбутніх перекладачів це створює умови для постійного вдосконалення мовних та професійних навичок, оскільки онлайн-середовище дозволяє отримувати автентичний контент, у тому числі спеціалізовані тексти різних типів і жанрів.

Центральним елементом сучасної підготовки стає розвиток цифрової, інформаційної та медіаграмотності, що розглядаються як невіддільні складові професійної компетентності перекладача. Цифрова грамотність охоплює вміння використовувати сучасні програмні рішення, працювати з хмарними сервісами, застосовувати мультимодальні інструменти та налаштовувати робоче середовище для ефективного виконання перекладацьких завдань [34]. Інформаційна грамотність передбачає здатність здійснювати пошук, систематизацію, аналіз і критичне оцінювання інформації, що є особливо важливим у контексті роботи з великими обсягами текстових ресурсів. Медіаграмотність забезпечує розуміння особливостей подання інформації в різних медіаформатах, що актуально для перекладу мультимодального, аудіовізуального та інтерактивного контенту [3].

Сучасний перекладач повинен володіти широким набором цифрових інструментів, серед яких ключове місце займають комп'ютеризовані системи перекладу (CAT-tools). Такі програми, як SDL Trados Studio, Smartcat, memoQ, Wordfast, дозволяють працювати з перекладацькими пам'яттями, термінологічними базами, автоматично зберігати сегментовані переклади та забезпечувати узгодженість термінології [26]. Здатність ефективно використовувати ці інструменти прямо визначає професійну

конкурентоспроможність фахівця, оскільки більшість перекладацьких агентств і компаній працюють у САТ-середовищах.

Цифровізація змінює методику роботи з термінологією. Сучасний перекладач повинен уміти використовувати автоматизовані термінологічні менеджери, створювати глосарії, здійснювати перевірку термінів, працювати з великими електронними корпусами текстів і спеціалізованими базами даних. Такі інструменти, як TermWeb, IATE, SketchEngine, AntConc, є невід'ємною частиною професійної підготовки й потребують інтеграції в навчальний процес. Онлайн-платформи забезпечують доступ до автентичних матеріалів, дозволяють моделювати реальні перекладацькі ситуації, створювати симуляції проєктів і виконувати практичні завдання в умовах, максимально наближених до професійних [18]. Такий підхід сприяє підвищенню мотивації, формуванню автономії та розвитку здатності до самоосвіти – важливої компетентності в умовах швидких технологічних змін.

Сучасний ринок перекладацьких послуг розвивається в умовах потужної технологічної трансформації, що охоплює всі етапи роботи з текстом – від обробки вихідного матеріалу до контролю якості готового перекладу. Розглянемо основні технічні вимоги до застосування онлайн-ресурсів перекладацького призначення (рис. 1.1).

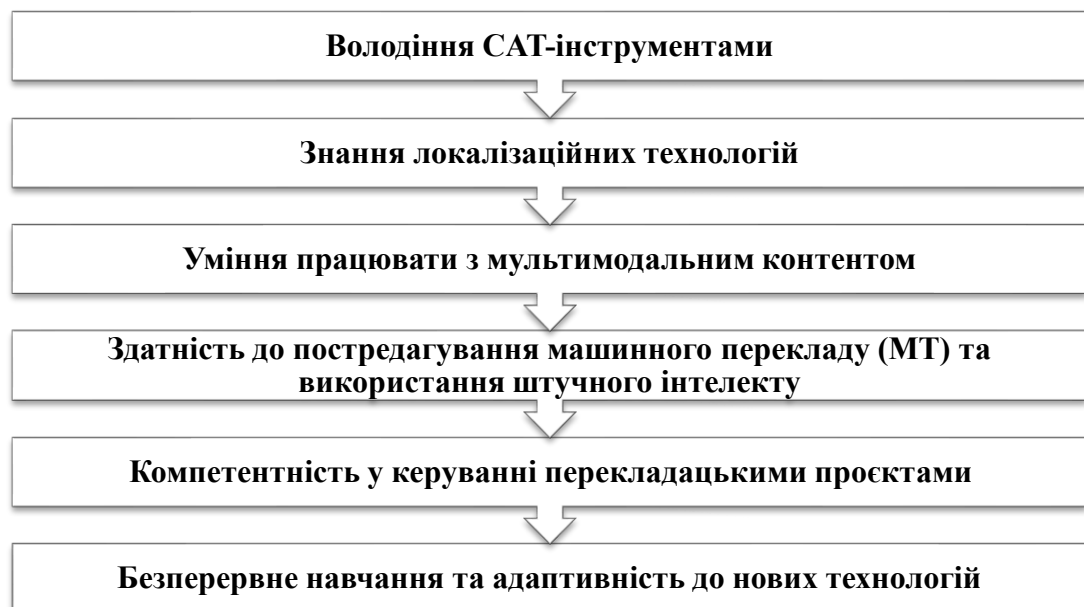

Рис. 1.1. Технічні вимоги застосування онлайн-ресурсів

1. Володіння САТ-інструментами (Computer-Assisted Translation tools).

Перекладач повинен ефективно користуватися програмами, такими як *SDL Trados Studio*, *memoQ*, *Smartcat*, *Wordfast*. Ці інструменти дозволяють працювати з пам'яттю перекладу (TM), термінологічними базами, автоматично сегментувати текст, виконувати контроль якості (QA-check) та забезпечують узгодженість, швидкість і оптимізацію перекладацького процесу [14].

2. Знання локалізаційних технологій. Підготовка перекладача включає вміння адаптувати програмне забезпечення, вебсайти, мобільні застосунки та відеоігри для цільових ринків. Локалізація передбачає роботу з інтерфейсами, графічними елементами, аудит юзабіліті, культурну адаптацію контенту та тестування продуктів. Використовуються платформи *Lokalise*, *Crowdin*, *Weblate*, *Memsource Cloud*, а також робота з форматами *.json*, *.xml*, *.html*, *.po*.

3. Уміння працювати з мультимодальним контентом. Професійна діяльність включає переклад і адаптацію текстових, аудіо-, відео- та інтерактивних матеріалів. Навички охоплюють субтитрування, дубляж, транскрипцію та локалізацію відео [23]. Використовуються спеціалізовані програми, наприклад *Aegisub*, *Subtitle Edit*, *Adobe Audition*, *DaVinci Resolve*, а також знання тайм-кодування, синхронізації та обробки звуку.

4. Здатність до постредагування машинного перекладу (MT) та використання штучного інтелекту. Перекладач має оцінювати якість машинного перекладу та виправляти граматичні, лексичні, термінологічні та семантичні помилки. Системи *DeepL*, *Google MT*, *ModernMT* широко застосовуються, але потребують критичного аналізу та постредагування. Необхідні навички критичного мислення для оцінки меж застосування MT у різних типах текстів.

5. Компетентність у керуванні перекладацькими проєктами. Велика частина замовлень виконується командно, тому перекладач повинен працювати з платформами *Trello*, *Jira*, *Asana*. Важливо вміти організовувати робочі процеси, контролювати терміни, узгоджувати термінологію та забезпечувати прозорість командної роботи [11]. Використання хмарних систем для спільного редагування документів є обов'язковим елементом

професійної підготовки.

6. Безперервне навчання та адаптивність до нових технологій. Сучасний перекладач повинен швидко опановувати нові інструменти та технології, що з'являються на ринку. Важлива гнучкість, технічна грамотність і здатність до постійного оновлення професійних навичок відповідно до тенденцій перекладацької індустрії.

Ці пункти формують стандарт сучасного цифрово компетентного перекладача, який здатний ефективно працювати у високотехнологічному середовищі, взаємодіяти в командних проєктах і підтримувати якість перекладу на високому професійному рівні.

Онлайн-платформи виступають ефективним інструментом модернізації професійної підготовки перекладачів, забезпечуючи інтеграцію цифрових технологій у навчальний процес і створюючи умови, максимально наближені до реальної професійної діяльності. Їхня використання сприяє формуванню ключових компетентностей, розвитку практичних навичок та гнучкості у роботі зі складними мовними й технологічними завданнями.

1. Доступ до автентичних матеріалів. Онлайн-платформи надають широкий спектр матеріалів різного жанрового та функціонального типу: технічні, юридичні, наукові, медіа-, художні та маркетингові тексти [27].

Наприклад, *Linguee* та *Reverso Context* дозволяють працювати з реальними мовними корпусами та прикладами перекладів від професіоналів, що підвищує якість лексичної та контекстуальної підготовки.

Використання автентичних відео- та аудіоматеріалів на платформах *TED-Ed*, *Coursera*, *FutureLearn* сприяє розвитку аудіо-візуальної компетентності, підвищує мовну чутливість і допомагає відпрацьовувати переклад субтитрів чи адаптацію мультимедійного контенту.

2. Розвиток автономії здобувачів освіти. Онлайн-середовище дозволяє здобувачам планувати власний навчальний процес, працювати у власному темпі та обирати рівень складності завдань. Інтерактивні завдання з автоматичною перевіркою та зворотним зв'язком сприяють самоконтролю і самооцінці результатів.

Наприклад, на платформі *Smartcat Academy* студенти можуть проходити онлайн-курси з CAT-інструментів та локалізації у зручний для

себе час, самостійно відстежуючи прогрес і коригуючи власну траєкторію навчання.

3. Моделювання реальних перекладацьких сценаріїв. Онлайн-платформи дозволяють імітувати повний процес перекладацького проєкту: від отримання завдання до здачі готового тексту клієнту [1].

Платформи *Memsorce* або *Lokalise* надають можливість працювати з перекладацькими пам'ятями, термінологічними базами, виконувати постредагування машинного перекладу та контролювати якість роботи.

Такі сценарії формують практичні навички роботи в команді, управління проєктами та взаємодії з редакторами, менеджерами й іншими фахівцями.

4. Інтерактивність та мультимодальність навчання. Онлайн-платформи підтримують інтеграцію текстових, аудіо-, відео- та інтерактивних елементів, що підвищує ефективність сприйняття та закріплення знань.

Наприклад, робота з субтитрами у *Aegisub*, аудіо-редактура у *Adobe Audition* або монтаж відео у *DaVinci Resolve* дозволяє студентам відпрацьовувати навички мультимодального перекладу та локалізації контенту.

Інтерактивні вправи, такі як групові перекладацькі конкурси або інтерактивні тестування, сприяють активізації пізнавальної діяльності та розвитку професійної майстерності.

5. Колаборативні форми роботи. Онлайн-платформи створюють умови для командної взаємодії, спільного редагування текстів, обговорення термінології та рецензування перекладів.

Використання інструментів спільної роботи, таких як *Google Docs*, *Trello*, *Slack*, дозволяє моделювати проєктну роботу у великих локалізаційних чи перекладацьких командах.

Колаборативні завдання сприяють розвитку комунікаційних компетентностей, навичок вирішення конфліктів у команді та ефективного планування робочого часу.

6. Персоналізація навчання та адаптивність. Платформи дозволяють адаптувати навчальний контент під індивідуальні потреби здобувачів освіти, враховуючи рівень компетентності, темп засвоєння матеріалу та інтереси

студента [15].

Системи аналітики та відстеження прогресу, наприклад у *Coursera* чи *Smartcat Academy*, надають викладачеві можливість коригувати навчальні завдання та забезпечувати диференційоване навчання.

Таким чином, онлайн-платформи у професійній підготовці перекладачів надають низку переваг, які безпосередньо впливають на ефективність навчального процесу та розвиток ключових компетентностей здобувачів освіти. Вони поєднують технологічні, педагогічні та організаційні аспекти, сприяючи формуванню практичних навичок, автономності та командної взаємодії. Нами в ході дослідження було розроблено структуровану характеристику основних переваг онлайн-платформ (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Основні переваги онлайн-платформ у професійній підготовці перекладачів

Переваги онлайн-платформ	Опис та приклади використання
Доступ до автентичних матеріалів	Платформи надають тексти різних жанрів (технічні, юридичні, наукові, медіа-, художні), відео- та аудіоматеріали (<i>Linguee, TED-Ed, Coursera</i>), що сприяє розвитку мовної чутливості та перекладацької інтуїції.
Розвиток автономії здобувачів	Студенти працюють у власному темпі, обирають рівень складності завдань та отримують зворотний зв'язок (<i>Smartcat Academy, FutureLearn</i>), що підвищує відповідальність і навички самоорганізації.
Моделювання реальних перекладацьких сценаріїв	Платформи дозволяють імітувати роботу з CAT-інструментами, термінологічними базами та постредагуванням машинного перекладу (<i>Memsources, Lokalise</i>), розвиваючи практичні компетентності та командну взаємодію.
Інтерактивність і мультимодальність	Інтеграція текстових, аудіо-, відео- та інтерактивних завдань (<i>Aegisub, Adobe Audition, DaVinci Resolve</i>) підвищує ефективність навчання та формує навички перекладу мультимедійного контенту.
Колаборативні форми роботи	Спільне редагування текстів, обговорення термінології та рецензування перекладів у команді (<i>Google Docs, Trello, Slack</i>) розвиває комунікаційні компетентності та навички управління проектами.
Персоналізація навчання	Адаптація контенту під індивідуальні потреби здобувача, системи аналітики та відстеження прогресу (<i>Coursera, Smartcat Academy</i>) дозволяють формувати диференційоване навчання.

Аналізуючи дану таблицю, можна зробити висновок, що онлайн-

платформи забезпечують комплексний підхід до підготовки перекладачів, поєднуючи технологічну, практичну та соціальну складові навчання. Доступ до автентичних матеріалів і мультимодальних ресурсів дозволяє формувати професійні компетентності в умовах максимально наближених до реальних перекладацьких проєктів. Інтерактивність та колаборативність підвищують ефективність засвоєння знань, а персоналізація навчання та розвиток автономії здобувачів освіти стимулюють самостійне опанування нових технологій і підвищують мотивацію. Таким чином, використання онлайн-платформ сприяє формуванню сучасного перекладача, готового до вимог глобального цифрового ринку перекладацьких послуг.

Отже, цифровізація освіти визначає нові підходи до професійної підготовки перекладачів, сприяючи впровадженню гнучких, інтерактивних та технологічно орієнтованих моделей навчання. Вона забезпечує відповідність освітнього процесу актуальним вимогам ринку праці та формує конкурентоспроможного перекладача, здатного працювати в умовах високотехнологічного середовища.

1.2. Класифікація онлайн-платформ для підготовки перекладачів

Онлайн-платформи для підготовки перекладачів можна класифікувати за їхніми функціональними можливостями та освітніми цілями. Така систематизація дозволяє більш ефективно інтегрувати цифрові інструменти у навчальний процес та забезпечує формування комплексних професійних компетентностей.

Проаналізуємо різні типи онлайн-ресурсів для підготовки перекладачів.

1. Платформи для розвитку мовної компетентності та роботи з автентичними текстами.

Мета: платформи цієї категорії спрямовані на розвиток лексико-граматичних, стилістичних та семантичних навичок здобувачів освіти через взаємодію з реальними мовними матеріалами [30]. Вони забезпечують можливість практичного опрацювання автентичних текстів, що

відображають сучасну мовну практику, різні стилі та жанри, а також культурні та професійні особливості комунікації.

Основні функції та можливості [47]:

- доступ до автентичних текстів різних жанрів. Платформи надають матеріали наукового, технічного, юридичного, медіа- та художнього спрямування. Наприклад, Linguee містить великі корпуси професійних перекладів та дозволяє знаходити приклади вживання словосполучень у контексті. Reverso Context надає інтерактивні приклади перекладів та ідіом у реальних текстах;

- порівняння варіантів перекладу. Можливість аналізувати різні переклади одного й того ж фрагмента допомагає здобувачам освіти формувати критичне мислення та приймати обґрунтовані перекладацькі рішення [54]. Наприклад, користувач може порівняти юридичні документи в англійському та українському корпусах, відслідковуючи вживання термінології та стилістичних особливостей.

- розвиток навичок адаптації та стилістичного відповідності. Автентичні тексти допомагають здобувачам навчитися передавати стиль оригіналу, адаптувати тексти до специфіки цільової аудиторії та різних жанрів [22]. Наприклад, робота зі статтями з наукових журналів або медіа-контентом дозволяє відпрацьовувати стильові трансформації, формувати точність і адекватність перекладу;

- підвищення автономності та самостійності здобувачів освіти. Платформи дають можливість працювати у власному темпі, обирати рівень складності текстів та види вправ, отримуючи миттєвий зворотний зв'язок. Наприклад, Reverso Context пропонує інтерактивні вправи на вибір адекватного перекладу, що стимулює самостійне навчання та самоконтроль.

Платформи для розвитку мовної компетентності дозволяють формувати у здобувачів освіти комплексні мовні та перекладацькі навички, які включають точність передачі смислу, адекватність стилю, роботу з професійною термінологією та контекстуальний аналіз [13]. Використання автентичних матеріалів сприяє наближенню навчального процесу до реальної перекладацької діяльності, стимулює автономію та критичне мислення, що є

важливими компонентами сучасної професійної підготовки перекладачів.

2. Платформи для опанування CAT-інструментів та перекладацьких технологій.

Мета: платформи даної категорії спрямовані на формування технічних та професійних компетентностей перекладача, що дозволяють ефективно працювати з комп'ютеризованими системами перекладу (CAT-tools) і керувати термінологічними базами [50].

Основні функції та можливості:

- робота з перекладацькими пам'ятями (Translation Memory – ТМ)ю Платформи дозволяють зберігати перекладені сегменти тексту і повторно використовувати їх у майбутніх проєктах. Наприклад, у SDL Trados Studio здобувачі освіти створюють власні пам'яті перекладу для технічних та юридичних текстів, що підвищує швидкість перекладу та забезпечує узгодженість термінології;

- створення та підтримка термінологічних баз. Студенти навчаються систематизувати терміни, формувати глосарії, забезпечувати правильність і консистентність використання термінів у перекладацьких проєктах. У memoQ та Wordfast можна створювати мультимовні глосарії та інтегрувати їх у перекладацькі проєкти, що особливо важливо для роботи з юридичними, медичними та технічними текстами;

- сегментація тексту та контроль якості (QA-check). CAT-інструменти автоматично ділять текст на сегменти (фрази або речення), що дозволяє здійснювати точну і систематичну роботу з перекладом [5]. Функції QA-check, присутні у Smartcat та SDL Trados Studio, дозволяють виявляти граматичні помилки, невідповідність термінології та стилю, відсутність перекладів або повтори сегментів;

- постредагування машинного перекладу (Post-Editing, МПРЕ). Сучасний перекладач повинен оцінювати результати машинного перекладу та коригувати їх відповідно до стилю, термінології та контексту. Наприклад, у Smartcat можна імпортувати текст, перекладений DeepL або Google MT, і здійснювати редагування, виправляючи семантичні, лексичні та синтаксичні помилки;

- узгодженість стилю та термінології. Платформи дозволяють дотримуватися корпоративного стилю замовника та забезпечувати єдність термінології у багатомовних проектах. Наприклад, у SDL Trados Studio можна застосовувати термінологічні бази та стилістичні гіді для перевірки перекладу на відповідність вимогам клієнта.

В ході дослідження ми розробили таблицю, яка систематизує основні функціональні можливості CAT-платформ та ілюструє приклади їх використання у навчальному процесі, що дозволяє наочно оцінити їхню роль у підготовці сучасного перекладача.

Таблиця 1.2

Основні функціональні можливості CAT-платформ та приклади використання

Платформа	Основні функції	Приклади навчальних завдань
SDL Trados Studio	ТМ, термінологічні бази, QA-check, сегментація тексту	Створення власної пам'яті перекладу для технічних документів; контроль стилю та узгодженості термінів
memoQ	ТМ, глосарії, постредагування МТ, інтеграція з МТ	Постредагування машинного перекладу, робота з мультимовними проектами, узгодження термінології
Smartcat	Хмарна робота, колаборативні проекти, інтеграція з МТ	Командний переклад, спільне редагування текстів, відстеження прогресу, постредагування МТ
Wordfast	ТМ, термінологія, інтеграція з Microsoft Office	Виконання індивідуальних перекладацьких вправ, створення глосаріїв, QA-перевірка текстів

CAT-платформи є ключовим компонентом сучасної підготовки перекладачів, оскільки дозволяють поєднати навчання теоретичним аспектам перекладу з практичною діяльністю у цифровому середовищі. Здобувачі освіти опановують роботу з перекладацькими пам'ятями, термінологічними базами, контролем якості та постредагуванням машинного перекладу. Це забезпечує високий рівень професійної підготовки, формує технічну грамотність, аналітичне мислення та готовність до роботи у сучасних проектних командах перекладацької індустрії.

3. Платформи для локалізації та роботи з мультимодальним контентом.

Мета: платформи даної категорії спрямовані на підготовку здобувачів

освіти до роботи з локалізацією програмного забезпечення, вебсайтів, мобільних застосунків і мультимедійного контенту. Вони дозволяють формувати практичні навички адаптації текстів і графічних елементів до культурних, лінгвістичних та технічних вимог цільових аудиторій. Такі ресурси наближують навчальний процес до реальних умов роботи у локалізаційних компаніях та мультимедійних проєктах.

Основні функції та можливості [19]:

- субтитрування та дубляж. Використання мультимедійного контенту (відео, онлайн-курси, рекламні ролики) передбачає створення субтитрів, дубляжу та адаптації аудіовізуального матеріалу. Платформи на кшталт CrowdIn дозволяють здійснювати синхронізацію субтитрів із тайм-кодами, забезпечуючи точну передачу змісту та інтонаційні особливості оригіналу.

- транскрипція та адаптація аудіоматеріалів. Студенти навчаються трансформувати усний контент у письмовий, редагувати транскрипції та адаптувати їх для різних форматів мультимедіа [2]. Наприклад, у Weblate можна практикувати переклад та адаптацію аудіогідів, підкастів або відеолекцій, забезпечуючи адекватну передачу інформації.

- інтеграція з командною роботою та хмарними сервісами. Платформи дозволяють студентам працювати у команді, координувати переклад та редагування мультимедійних файлів у хмарному середовищі. Memsource Cloud забезпечує спільне редагування, контроль якості та відстеження прогресу проєкту, що формує навички управління проєктами та колаборативної роботи.

- розвиток цифрової та технічної грамотності. Робота з мультимодальним контентом сприяє розвитку навичок роботи з графічними та аудіоінструментами, синхронізації тексту і медіафайлів, а також адаптації контенту під різні платформи та пристрої [46]. Це включає використання програм для обробки звуку та відео (Adobe Audition, DaVinci Resolve), а також інструментів для субтитрування (Aegisub, Subtitle Edit).

Платформи для локалізації та роботи з мультимодальним контентом формують комплексні цифрові та професійні компетентності перекладача,

включаючи технічну грамотність, навички адаптації мультимедійного контенту, синхронізації та командної роботи [26]. Використання таких ресурсів дозволяє здобувачам освіти отримати практичний досвід, близький до реальних умов роботи на сучасному ринку перекладацьких послуг, і підвищує їхню готовність до виконання завдань різної складності в цифровому середовищі.

4. Платформи для навчання машинного перекладу та постредагування (МТ-інструменти).

Мета: платформи цієї категорії спрямовані на формування у здобувачів освіти компетентностей у роботі з автоматизованими системами перекладу та штучним інтелектом (AI). Вони дозволяють навчитися оцінювати якість машинного перекладу, виконувати постредагування та критично аналізувати результати роботи МТ-систем, що є необхідним для сучасного перекладача, який працює у цифровому середовищі [41].

Основні функції та можливості:

- оцінка якості машинного перекладу (МТ). Студенти аналізують результати автоматичного перекладу, визначають точність передачі смислу, стилю та термінології. Наприклад, використовуючи DeepL, вони можуть порівнювати переклад машинного перекладу із авторським оригіналом і визначати відхилення, неточності або втрату контексту;

- постредагування граматичних, лексичних та семантичних помилок. Платформи дозволяють редагувати результати МТ, виправляючи орфографічні, синтаксичні, стилістичні та термінологічні неточності. Google МТ та ModernMT інтегруються з CAT-інструментами (наприклад, SDL Trados Studio, memoQ), що дозволяє відпрацьовувати навички постредагування у реальних проєктних умовах;

- визначення меж застосування МТ для різних типів текстів. Здобувачі освіти навчаються оцінювати, які типи текстів придатні для машинного перекладу, а де потрібне ретельне ручне редагування [15]. Наприклад, юридичні або медичні документи вимагають підвищеної уваги до термінології та контексту, тоді як маркетингові тексти потребують креативного підходу та адаптації стилю;

– інтеграція з практичними проєктами. Платформи МТ використовуються разом із САТ-інструментами, що дозволяє відтворювати реальні робочі процеси перекладацьких компаній: спільну роботу над проєктом, постредагування МТ, контроль якості та узгодження термінології [34]. Наприклад, у ModernMT студенти можуть імпортувати великий масив текстів, виконати машинний переклад, а потім постредагувати його в memoQ або Smartcat, оцінюючи продуктивність і точність.

Платформи для навчання машинного перекладу та постредагування формують ключові технологічні компетентності сучасного перекладача, поєднуючи навички роботи з автоматизованими системами, критичний аналіз результатів та здатність адаптувати переклад під вимоги конкретного проєкту [4]. Вони дозволяють здобувачам освіти ефективно інтегрувати МТ у практичну діяльність, підвищують продуктивність та точність перекладів і формують уміння приймати обґрунтовані перекладацькі рішення в умовах цифрової трансформації індустрії.

5. Платформи для колаборативної та проєктної роботи.

Мета: платформи цієї категорії спрямовані на формування у здобувачів освіти командних навичок, компетентностей у сфері управління перекладацькими проєктами та спільного редагування текстів [10].

Основні функції та можливості:

– координація перекладацьких проєктів. Платформи дозволяють планувати етапи роботи, визначати пріоритети завдань та контролювати їх виконання. Наприклад, у Trello студенти створюють дошки проєктів, розподіляють завдання між учасниками, відслідковують прогрес і встановлюють дедлайни;

– розподіл завдань та контроль термінів. Jira та Asana дозволяють відстежувати індивідуальні завдання, ставити підзадачі та визначати відповідальних осіб. Це формує у здобувачів освіти навички тайм-менеджменту, важливі для роботи у командних перекладацьких проєктах;

– спільне редагування та узгодження термінології. Google Docs та

Slack забезпечують інтерактивне редагування текстів у режимі реального часу, обговорення змін та узгодження термінології. Студенти навчаються працювати над спільними перекладами, відслідковувати версії документів та контролювати якість кінцевого продукту;

– формування навичок командної взаємодії та комунікації. Колаборативні платформи стимулюють розвиток комунікаційних компетентностей, вміння аргументовано обговорювати перекладацькі рішення та ефективно взаємодіяти з членами команди [7]. Наприклад, використання Slack дозволяє організувати чати для обговорення термінологічних та стилістичних питань, забезпечуючи оперативний зворотний зв'язок;

– моделювання реальних професійних процесів. Використання цих платформ дозволяє відтворити роботу перекладацьких агенцій, де проекти виконуються в команді та за суворими термінами. Студенти набувають досвіду розподілу обов'язків, контролю прогресу, інтеграції результатів різних учасників та підготовки звітної документації.

Платформи для колаборативної та проектної роботи дозволяють формувати у здобувачів освіти ключові професійні та соціальні компетентності сучасного перекладача, зокрема ефективну командну взаємодію, управління проектами, координацію завдань та контроль якості [52]. Використання таких ресурсів у навчальному процесі наближає підготовку майбутніх перекладачів до реальних умов ринку праці, сприяє розвитку автономії та відповідальності, а також забезпечує високий рівень готовності до роботи у цифровому та мультимодальному професійному середовищі.

Класифікація онлайн-платформ свідчить про їхню багаторівневу спрямованість: від розвитку базових мовних компетенцій до формування професійних навичок у високотехнологічному середовищі. Кожна категорія платформ забезпечує специфічні компетентності: мовні, технологічні, мультимодальні, колаборативні та аналітичні. Системне використання таких

ресурсів у навчальному процесі дозволяє забезпечити комплексну підготовку перекладача, готового до виконання завдань різної складності на сучасному цифровому ринку перекладацьких послуг.

1.3. Педагогічні та методичні підходи до використання онлайн-платформ у підготовці перекладачів

Сучасна підготовка перекладачів передбачає інтеграцію цифрових технологій у навчальний процес не лише як технічного інструменту, а як засобу розвитку професійних компетентностей. Онлайн-платформи стають ефективним засобом реалізації компетентнісного, інтерактивного та проектного підходів у підготовці майбутніх фахівців [51]. Педагогічні стратегії у використанні таких ресурсів спрямовані на максимальне наближення навчання до реальних умов роботи перекладача, стимулювання самостійної діяльності здобувачів освіти та формування професійних навичок у контексті сучасного цифрового середовища (рис. 1.2).

Рис. 1.2. Педагогічні підходи до використання онлайн-платформ у підготовці перекладачів

Проаналізуємо кожен з підходів більш ґрунтовно.

1. Компетентнісний підхід. Компетентнісний підхід у підготовці

перекладачів передбачає цілеспрямоване формування професійних, технологічних та міжособистісних компетентностей, що є основою для ефективної роботи у сучасній перекладацькій індустрії [36]. Онлайн-платформи у цьому контексті виступають не просто інструментом, а системою навчального середовища, яка дозволяє комплексно інтегрувати практичні навички та теоретичні знання.

Для формування технічної та професійної компетентності необхідно [12]:

- робота з CAT-інструментами та машинним перекладом. Платформи на кшталт SDL Trados Studio, memoQ, Smartcat дозволяють здобувачам освіти опанувати перекладацькі пам'яті (TM), термінологічні бази, функції контролю якості (QA-check) та постредагування машинного перекладу (MT). Це сприяє розвитку технічної компетентності, критичного мислення та умінню приймати обґрунтовані перекладацькі рішення в умовах цифрового середовища;

- формування адаптаційної та мультимедійної компетентності. Використання платформ для локалізації та роботи з мультимодальним контентом: ресурси типу Lokalise, Crowdin, Memsource Cloud дозволяють здобувачам освіти опанувати переклад інтерфейсів, адаптацію відео та аудіоматеріалів, роботу з форматами .json, .xml, .html, .po. Це формує здатність адаптувати тексти та мультимедійний контент під різні аудиторії, культурні та медіаформати, що відповідає вимогам сучасного ринку праці.

- формування міжособистісних та командних компетентностей. Колаборативні онлайн-платформи: Trello, Jira, Asana, Google Docs, Slack дозволяють студентам координувати командні проєкти, розподіляти завдання, контролювати терміни та узгоджувати термінологію. Це сприяє розвитку організаційних навичок, ефективної командної взаємодії, комунікаційної компетентності, а також підвищує здатність до колективного прийняття рішень.

Методична реалізація компетентнісного підходу передбачає поєднання індивідуальної практики, групових завдань та проєктного навчання: студенти самостійно опановують конкретні інструменти та завдання, набуваючи базових технічних навичок; одночасно робота у командах над перекладацькими проєктами сприяє формуванню міжособистісних та організаційних компетентностей; комплексні проєктні завдання, що включають локалізацію, постредагування машинного перекладу та роботу з мультимедійним контентом, дозволяють інтегрувати всі складові компетентності та оцінювати їхній рівень розвитку на кожному етапі навчального процесу. [9].

2. Інтерактивний підхід. Інтерактивність є ключовою педагогічною характеристикою онлайн-платформ і визначає ефективність навчання у професійній підготовці перекладачів. Завдяки інтерактивним елементам здобувачі освіти мають можливість активно взаємодіяти зі змістом навчального матеріалу, аналізувати автентичні тексти, виконувати редагування перекладів та постредагування машинного перекладу (МТ), що сприяє глибшому засвоєнню лексико-граматичних, стилістичних та термінологічних особливостей текстів.

Використання систем спільного редагування та комунікаційних інструментів, таких як Google Docs, Slack або Microsoft Teams, стимулює оперативне обговорення перекладацьких рішень, взаємний контроль якості та прийняття колективних рішень у реальному часі [19]. Це не лише наближає навчальний процес до умов професійної практики, а й формує навички командної взаємодії, управління інформаційними потоками та ефективної комунікації у групових проєктах.

Для більш наочного представлення особливостей інтерактивного підходу до навчання перекладачів ми систематизували ключові елементи, функції та очікувані результати інтерактивної діяльності у вигляді

таблиці 1.3. Це дозволяє чітко показати, як різні види інтерактивності впливають на розвиток професійних компетентностей здобувачів освіти.

Таблиця 1.3

Інтерактивний підхід у підготовці перекладачів

Елемент інтерактивності	Функції / інструменти	Очікувані результати для здобувачів освіти
Активна робота зі змістом	Аналітика автентичних текстів, редагування перекладів, постредагування МТ	Формування лексико-граматичної, стилістичної та термінологічної компетентності; розвиток критичного мислення
Мультимодальна взаємодія	Поєднання тексту, аудіо та відео, субтитрування, адаптація мультимедіа	Розвиток когнітивних та сенсорних навичок, здатність працювати з різними типами медіа
Спільне редагування та комунікація	Google Docs, Slack, Microsoft Teams	Формування командних навичок, комунікаційної компетентності, уміння приймати колективні рішення та координувати проекти

З таблиці видно, що інтерактивний підхід охоплює три взаємопов'язані аспекти: роботу зі змістом, мультимодальну взаємодію та спільне редагування. Кожен з елементів має чітко визначені функції та формує відповідні компетентності у здобувачів освіти. Це дозволяє навчальному процесу стати активним, контекстно орієнтованим і максимально наближеним до реальних професійних умов, сприяючи розвитку як індивідуальних, так і командних навичок майбутніх перекладачів.

3. Проектний та проблемно-орієнтований підхід. Проектний та проблемно-орієнтований підхід є одним із ключових методів ефективної підготовки перекладачів, оскільки дозволяє моделювати реальні професійні умови та інтегрувати теоретичні знання з практичними навичками [53]. Онлайн-платформи забезпечують виконання комплексних завдань, що поєднують різні аспекти професійної діяльності, включаючи роботу з CAT-інструментами, локалізацію, постредагування машинного перекладу та мультимедійний контент.

Основні види проектної діяльності:

– створення спільного перекладацького проекту. Використання CAT-інструментів (SDL Trados Studio, memoQ, Smartcat) дозволяє студентам

працювати над сегментами тексту, забезпечувати узгодженість термінології та стилю, здійснювати постредагування машинного перекладу. Завдання формує професійну компетентність та навички роботи з цифровими ресурсами, що є невід'ємною складовою сучасного перекладача.

- локалізація вебсайтів та мобільних застосунків. Студенти опановують процеси адаптації інтерфейсів, роботу з мультимедійними елементами, форматами .json, .xml, .po, перевірку юзабіліті та контроль якості. Така діяльність розвиває технічну, креативну та аналітичну компетентності, готуючи майбутніх перекладачів до роботи з мультимодальним контентом у цифровому середовищі [11].

- підготовка мультимедійних продуктів. Виконання завдань із субтитрування, дубляжу та адаптації відео або аудіоматеріалів із врахуванням часових рамок та командної координації. Це стимулює розвиток організаційних, комунікаційних та творчих навичок, а також уміння планувати і контролювати виконання складних проєктів.

Проєктний та проблемно-орієнтований підхід через онлайн-платформи забезпечує цілісне поєднання теоретичних знань та практичних навичок, дозволяє комплексно оцінювати результати навчання, виявляти сильні та слабкі сторони здобувачів освіти і формує здатність до самостійного прийняття рішень у реальних професійних умовах. Такий підхід сприяє розвитку компетентностей, необхідних для сучасного перекладача, зокрема цифрових, технологічних, організаційних і комунікативних.

Методи та прийоми інтеграції платформ у навчальний процес:

- модульне навчання: кожна онлайн-платформа використовується для опанування окремого аспекту професійної діяльності (CAT-інструменти, локалізація, постредагування МТ);

- комбіновані завдання: поєднання роботи з платформами та традиційних навчальних матеріалів для забезпечення глибокого засвоєння

теоретичного і практичного матеріалу;

- індивідуальні та групові вправи: одночасна робота над індивідуальними перекладами та колаборативними проєктами у команді;
- рефлексивні та аналітичні практики: оцінка власних результатів, аналіз помилок і вироблення стратегій покращення якості перекладу.

Педагогічні та методичні підходи до використання онлайн-платформ інтегрують компетентнісний, інтерактивний та проєктний підходи, забезпечуючи комплексний розвиток професійних навичок перекладача. Використання таких платформ дозволяє створити навчальне середовище, максимально наближене до реальної практики, формує здатність до самостійного навчання, командної взаємодії та критичного аналізу перекладацьких рішень. Таким чином, онлайн-платформи стають ключовим інструментом сучасної професійної підготовки перекладачів, сприяючи їхній конкурентоспроможності на ринку праці та готовності до роботи у цифровому та мультимодальному середовищі.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМ У ФОРМУВАННІ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

2.1. Огляд та порівняння функціональних можливостей вибраних онлайн-платформ

В ході практичної частини дослідження було проведено детальний та систематичний огляд онлайн-платформ, що використовуються у професійній підготовці майбутніх перекладачів, із подальшим порівнянням їх функціональних можливостей. Основна увага приділялася не лише технічним характеристикам платформ, але й педагогічній цінності їх використання у навчальному процесі. Метою аналізу було визначити, яким чином різні платформи сприяють формуванню ключових компетентностей перекладача, включаючи професійні (лексико-граматичні, стилістичні, семантичні навички), технологічні (робота з CAT-інструментами, локалізаційними системами, машинним перекладом) та міжособистісні (командна взаємодія, управління проектами).

Аналіз передбачав оцінку того, наскільки обрані платформи відповідають сучасним вимогам ринку перекладацьких послуг, де велике значення мають швидкість, узгодженість, точність перекладу та здатність працювати з мультимедійним та мультимодальним контентом. Такий підхід дозволяє не лише виділити сильні та слабкі сторони кожної платформи, але й виявити оптимальні комбінації інструментів для інтеграції у навчальний процес, забезпечуючи комплексне формування професійних навичок та готовність здобувачів освіти до реальної практичної діяльності.

Об'єктом дослідження стали онлайн-платформи, що застосовуються у підготовці майбутніх перекладачів, які охоплюють різні аспекти професійної діяльності: від розвитку мовної компетентності до роботи з технологічними інструментами перекладу та колаборативними системами управління проектами.

Було відібрано наступні ключові платформи:

1. Платформи для розвитку мовної компетентності та роботи з автентичними текстами: *Linguee, Reverso Context, SketchEngine*. Ці платформи дозволяють здобувачам освіти аналізувати контекстуальні вживання лексем, порівнювати варіанти перекладу та опановувати професійні мовні ресурси.

2. Платформи для опанування CAT-інструментів та перекладацьких технологій: *SDL Trados Studio, memoQ, Smartcat, Wordfast*. Вони забезпечують роботу з перекладацькими пам'яттями (Translation Memory), створення та підтримку термінологічних баз, сегментацію тексту, контроль якості (QA-check) та постредагування машинного перекладу.

3. Платформи для локалізації та мультимедійного контенту: *Lokalise, Crowdin, Weblate, Memsource Cloud*. Студенти набувають навичок адаптації вебсайтів, мобільних застосунків та мультимедійного контенту під різні формати і аудиторії, працюючи з інтерфейсами та форматами .json, .xml, .po.

4. Платформи для машинного перекладу та постредагування МТ: *DeepL, Google MT, ModernMT*. Вони сприяють розвитку компетентності у роботі з автоматизованими системами перекладу, оцінці їх якості та критичному аналізу результатів.

5. Платформи для колаборативної та проєктної роботи: *Trello, Jira, Asana, Google Docs, Slack*. Вони дозволяють організувати командну роботу, розподіляти завдання, контролювати терміни та забезпечують узгодження термінології.

У ході дослідження використовувалися методи порівняльного аналізу та експериментальної апробації, що дозволили:

- оцінити інтерактивність та мультимодальність платформ;
- визначити доступ до автентичних матеріалів і професійних ресурсів;
- проаналізувати можливості для колаборативної роботи та командної взаємодії;

– оцінити наявність інструментів контролю якості, постредагування машинного перекладу та підтримки професійних стандартів перекладу.

Такий підхід дозволив отримати цілісну картину функціональних можливостей платформ, їх ефективності у формуванні професійних компетентностей та відповідності сучасним вимогам ринку перекладацьких послуг.

Для системного оцінювання обраних онлайн-платформ у ході практичної частини дослідження було виокремлено послідовні етапи аналізу, що забезпечили комплексну оцінку їхніх функціональних можливостей та педагогічної ефективності.

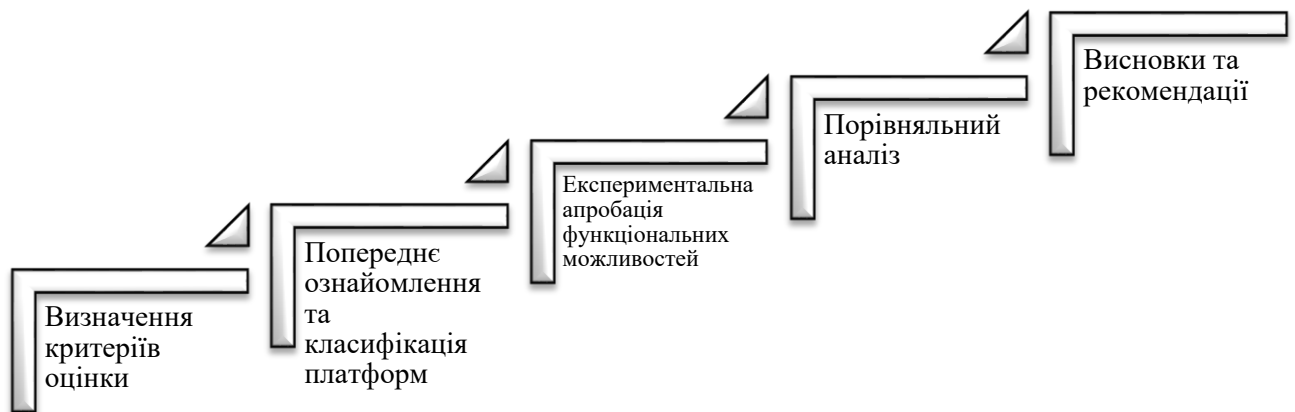

Рис. 2.1. Етапи оцінки онлан-платформ

1. Визначення критеріїв оцінки. На першому етапі було сформовано сукупність критеріїв, за якими оцінювалися платформи:

- інтерактивність (наявність завдань, що передбачають активну взаємодію з контентом);
- мультимодальність (можливість одночасної роботи з текстом, аудіо, відео та іншими мультимедійними ресурсами);
- доступ до автентичних матеріалів (словники, корпуси, професійні переклади);
- функціональні можливості CAT-інструментів та локалізаційних систем;

- наявність інструментів постредагування МТ та контролю якості;
- підтримка колаборативної роботи та командної взаємодії;
- гнучкість використання у навчальному процесі (модульність, поєднання з традиційними матеріалами).

2. Попереднє ознайомлення та класифікація платформ. На другому етапі було здійснено огляд платформи за функціональною спеціалізацією:

- платформ для розвитку мовної компетентності та роботи з автентичними текстами;
- платформ для опанування САТ-інструментів;
- платформ для локалізації та роботи з мультимедійним контентом;
- платформ для машинного перекладу та постредагування МТ;
- платформ для колаборативної та проектної роботи.

Цей крок дозволив розподілити платформи за основними функціональними призначеннями та визначити їх роль у навчальному процесі.

3. Експериментальна апробація функціональних можливостей. На третьому етапі було проведено практичне тестування платформ із використанням реальних завдань:

- переклад текстів різної тематики та жанру;
- робота з САТ-інструментами та термінологічними базами;
- локалізація веб-сторінок і мультимедійних продуктів;
- виконання постредагування машинного перекладу;
- спільна робота над проектами у команді.

Експеримент дозволив оцінити зручність інтерфейсу, доступність функцій та відповідність професійним стандартам перекладу.

4. Порівняльний аналіз. На четвертому етапі проводився порівняльний аналіз платформ за встановленими критеріями:

- виділено переваги та обмеження кожної платформи;
- визначено, які компетентності формує кожний тип платформи;
- проведено узагальнення даних для визначення оптимальних

комбінацій платформ для інтеграції у навчальний процес.

5. Висновки та рекомендації. На останньому етапі сформовано науково обґрунтовані висновки щодо ефективності кожної платформи та запропоновано рекомендації для інтеграції у професійну підготовку перекладачів.

- визначено платформу або комбінацію платформ для розвитку конкретних компетентностей;
- окреслено пріоритетні завдання та методи використання платформ;
- сформовано рекомендації щодо поєднання онлайн-інструментів із традиційними методами навчання.

Проаналізуємо основні результати порівняльного аналізу.

1. Ресурси на розвиток мовної компетентності. Платформи забезпечують доступ до автентичних текстів, професійних перекладів та корпусів мовних даних.

Приклад 1. У *Reverso Context* студенти порівнювали переклад юридичних документів та рекламних текстів, аналізували контекстуальні відтінки значення слів, що сприяло розвитку мовної та аналітичної компетентності.

Приклад 2. *SketchEngine* дозволяє виявляти частотність вживання термінів у різних жанрах, що допомагає формувати лексичний запас та розуміння контексту.

2. CAT-інструменти та перекладацькі технології. Платформи надають можливість роботи з перекладацькими пам'ятями (TM), термінологічними базами, сегментацією тексту та QA-check.

Приклад1. У *SDL Trados Studio* студенти створювали власні TM для проєктів технічного та медичного перекладу, що дозволяло швидко знаходити узгоджені терміни та забезпечувати послідовність перекладу.

Приклад 2. *Smartcat* використовувався для постредагування перекладу, отриманого з MT, що сприяло розвитку технічної компетентності.

3. Засоби на локалізація та мультимедійний контент. Платформи підтримують локалізацію вебсайтів, мобільних застосунків та мультимедійного контенту, роботу з форматами .json, .xml, .po, субтитрування та дубляж.

Приклад 1. У *Lokalise* студенти локалізували інтерфейс мобільного застосунку, працюючи з файлами .json, та тестували відображення тексту у різних мовних версіях.

Приклад 2. У *Crowdin* виконували командну локалізацію вебсайтів з адаптацією мультимедійного контенту під різні культурні контексти, що формувало навички адаптації контенту.

4. Платформи для машинного перекладу та постредагування МТ. Системи забезпечують швидкий машинний переклад, але потребують обов'язкового постредагування.

Приклад 1. У *DeepL* студенти перекладали статті з технічної та економічної тематики, потім здійснювали постредагування, виправляючи граматичні, стилістичні та термінологічні помилки, що розвивало критичне мислення та аналітичні навички.

Приклад 2. *ModernMT* використовувався для тестування якості перекладу текстів зі складною синтаксичною структурою та порівняння ефективності МТ з ручним перекладом.

5. Системи для колаборативної та проектної роботи. Платформи стимулюють колаборативну роботу, координацію завдань, контроль термінів та узгодження термінології.

Приклад 1. У *Trello* команди студентів організовували перекладацький проєкт, розподіляючи завдання за тематикою та термінами здачі.

Приклад 2. У *Google Docs* та *Slack* здійснювалося спільне редагування перекладів та оперативна комунікація, що формувало організаційні та командні компетентності.

Результати дослідження показують, що комплексне використання різних онлайн-платформ дозволяє формувати повний спектр

компетентностей перекладача:

- мовні та аналітичні (*Linguee, Reverso Context, SketchEngine*);
- технологічні та технічні (*SDL Trados Studio, memoQ, Smartcat, Wordfast*);
- адаптаційні та мультимедійні (*Lokalise, Crowdin, Weblate, Memsource Cloud*);
- критичні та постредагувальні (*DeepL, Google MT, ModernMT*);
- організаційні та командні (*Trello, Jira, Asana, Google Docs, Slack*).

Поєднання платформ у навчальному процесі дозволяє інтегрувати теоретичні знання з практичними навичками, підвищує ефективність професійної підготовки та забезпечує адаптацію студентів до сучасних вимог перекладацької індустрії.

Результати дослідження свідчать, що комплексне використання різних типів онлайн-платформ дозволяє формувати повний спектр компетентностей перекладача: мовні, технологічні, аналітичні, колаборативні та комунікативні. Кожна платформа має специфічні сильні сторони, і їх інтегроване використання у навчальному процесі забезпечує:

- поєднання теоретичних знань із практичними навичками;
- підвищення ефективності підготовки здобувачів освіти;
- адаптацію студентів до реалій сучасного ринку перекладацьких послуг, включаючи роботу з мультимедійним контентом та автоматизованими системами перекладу;
- формування здатності до самостійного прийняття рішень та оперативної реакції на професійні виклики.

Таким чином, поєднання мовних, технологічних та колаборативних платформ створює ефективне середовище для комплексної професійної підготовки перекладачів та відповідає сучасним педагогічним і професійним стандартам.

2.2. Аналіз досвіду використання онлайн-платформ здобувачами вищої освіти (опитування, анкетування, тестування)

У рамках практичної частини дослідження було здійснено систематичний і комплексний аналіз досвіду використання онлайн-платформ здобувачами вищої освіти у процесі професійної підготовки майбутніх перекладачів. Дослідження проводилося із залученням опитувань, анкетування та тестування, що дозволило не лише оцінити частоту та інтенсивність використання різних платформ, а й з'ясувати, наскільки ефективно вони сприяють формуванню професійних, технологічних та міжособистісних компетентностей.

Завдяки комплексному підходу вдалося виявити конкретні переваги та обмеження кожного типу платформ, оцінити рівень задоволеності здобувачів навчальним процесом, а також з'ясувати проблемні аспекти інтеграції онлайн-інструментів у навчальні практики. Крім того, дослідження дозволило визначити взаємозв'язок між інтенсивністю використання платформ і розвитком ключових компетентностей перекладача, включно з мовною, технічною, аналітичною та колаборативною підготовкою.

Дослідження проводилося у Полтавському державному аграрному університеті серед здобувачів вищої освіти факультету іноземних мов, які спеціалізуються на підготовці перекладачів.

Учасниками дослідження стали 30–35 здобувачів вищої освіти різних курсів спеціальності Філологія, що дозволило оцінити досвід використання онлайн-платформ на різних етапах професійної підготовки. Опитування та анкетування проводилися під час навчальних занять та дистанційно через Google Forms, що забезпечувало зручність для студентів та повну анонімність відповідей.

Тестування здобувачів проводилося у комп'ютерних класах

університету з використанням ліцензійного програмного забезпечення CAT-інструментів, локалізаційних платформ і МТ-систем. Робота здійснювалася під керівництвом викладачів кафедри перекладу та методики навчання іноземних мов, що дозволяло забезпечити контроль за дотриманням методичних інструкцій та оцінку результатів практичних завдань.

Для отримання максимально об'єктивної та комплексної інформації про досвід використання онлайн-платформ здобувачами вищої освіти було застосовано три взаємодоповнюючі методи збору даних: опитування, анкетування та тестування. Кожен метод мав свою специфіку і дозволяв оцінити різні аспекти ефективності платформ у професійній підготовці перекладачів.

Опитування.

Мета. Опитування було спрямоване на виявлення особистих вподобань, мотивації та оцінки користі платформ студентами, а також на з'ясування частоти їх використання у навчальному процесі.

Формат. Онлайн-опитування із поєднанням відкритих та закритих питань, що дало змогу здобувачам освіти висловлювати як кількісну, так і якісну оцінку. Опитування проводилося через Google Forms та Microsoft Forms, що забезпечило зручність заповнення та автоматичне збирання даних.

Приклади питань:

1. «Які онлайн-платформи ви використовуєте найчастіше у навчанні?» (відкритий тип відповіді).
2. «Які функції платформи вважаєте найкориснішими для розвитку перекладацьких навичок?» (закритий тип з варіантами: робота з ТМ, локалізація, постредагування МТ, колаборація).
3. «Чи виникали труднощі при використанні CAT-інструментів або платформ локалізації?» (закритий тип: Так/Ні + коментар).

Результат. Більшість студентів (82%) відзначили, що регулярно

користуються Linguee та Reverso Context для перевірки перекладу, а 65% зазначили складнощі при роботі з SDL Trados та memoQ на початковому етапі навчання.

Анкетування.

Мета. Анкетування було спрямоване на систематизацію даних щодо частоти використання, рівня задоволеності та ефективності навчання із застосуванням конкретних платформ. Це дозволяло порівнювати сприйняття різних типів інструментів.

Формат. Структурована анкета із шкалою Лайкерта від 1 до 5, де 1 - «дуже незадоволений», 3 - «задовільно», 5 - «дуже задоволений». Анкета включала блоки для кожного типу платформ:

1. Мовні платформи: Linguee, Reverso Context, SketchEngine
2. CAT-інструменти та технології: SDL Trados Studio, memoQ, Smartcat
3. Локалізаційні платформи: Lokalise, Crowdin, Weblate
4. Машинний переклад та постредагування: DeepL, Google MT, ModernMT
5. Колаборативні платформи: Trello, Google Docs, Slack

Аналіз результатів:

- 90% студентів високо оцінили ефективність Linguee та SketchEngine для розвитку лексико-граматичних навичок;
- 70% відзначили користь CAT-інструментів для формування технічних компетентностей, але потребу у додаткових тренінгах;
- 60% здобувачів відзначили складнощі у локалізації мультимедійного контенту через обмежений досвід роботи з форматами .json та .po.

Тестування.

Мета. Тестування було спрямоване на оцінку практичних навичок та

професійної компетентності здобувачів у роботі з онлайн-платформами, а також здатності застосовувати отримані знання у професійних умовах.

Формат. Виконання практичних завдань на кожній платформі.

Оцінка результатів за чітко визначеними критеріями, що відображали професійні компетентності перекладача.

Критерії оцінювання:

1. Точність перекладу та постредагування МТ – здатність виправляти граматичні, стилістичні та термінологічні помилки.
2. Ефективність використання CAT-інструментів – робота з ТМ, термінологічними базами, QA-check.
3. Адаптація контенту у мультимедійних та локалізаційних проєктах – робота з інтерфейсами, субтитруванням, дубляжем, форматами .json/.xml/.po.
4. Організація командної роботи та управління проєктами – координація завдань, контроль термінів, узгодження термінології.

Зразок завдання. Створення перекладу технічного тексту з використанням SDL Trados та постредагування його у DeepL, а потім адаптація для мультимедійного контенту в Lokalise та перевірка результату у командній платформі Trello.

У ході практичної частини дослідження тестування дозволило оцінити рівень практичних навичок здобувачів у використанні онлайн-платформ та їхню здатність застосовувати отримані знання у професійній діяльності перекладача.

1. Робота з CAT-інструментами (SDL Trados Studio, memoQ, Smartcat, Wordfast):

- 70% здобувачів успішно виконували базові завдання з використання перекладацьких пам'ятей (ТМ) та термінологічних баз.
- Більшість студентів (65%) показали достатній рівень контролю

якості перекладів (QA-check), але відзначали труднощі при роботі з великими обсягами тексту та сегментацією складних речень.

- Навички постредагування МТ потребували додаткового удосконалення: 60% здобувачів допускали лексичні та стилістичні помилки при редагуванні машинного перекладу.

2. Локалізаційні платформи та робота з мультимедійним контентом (Lokalise, Crowdin, Weblate, Memsource Cloud):

- 55% здобувачів успішно адаптували тексти для вебсайтів та мобільних застосунків, використовуючи формати .json, .xml, .po.

- Студенти ефективно виконували базові завдання зі субтитрування та дубляжу, проте більш складні проекти з інтеграцією аудіо-та відеоелементів вимагали додаткової практики.

- Виявлено, що робота з мультимедійним контентом підвищує мотивацію та активність здобувачів, проте потребує системного поетапного навчання.

3. Машинний переклад та постредагування (DeepL, Google МТ, ModernMT):

- 80% студентів успішно застосовували МТ для перекладу текстів середньої складності.

- Постредагування автоматичного перекладу продемонструвало розвиток критичного мислення та аналітичних навичок, проте 40% здобувачів допускали семантичні помилки при роботі з технічними та спеціалізованими текстами.

- Найефективнішим виявився комбінований підхід: використання МТ із подальшою перевіркою через CAT-інструменти.

4. Колаборативні та проектні платформи (Trello, Jira, Asana, Google Docs, Slack):

- 75% студентів успішно координували командні завдання та

дотримувалися термінів виконання проєктів.

– Виявлено, що здобувачі ефективно використовували комунікаційні інструменти для узгодження термінології та контролю якості перекладу.

– Найбільш успішною була робота у малих групах (2–3 особи), тоді як великі команди (5–6 осіб) потребували чіткішого розподілу завдань та модерації з боку викладача.

Тестування підтвердило, що комплексне використання різних типів онлайн-платформ формує широкий спектр професійних компетентностей перекладача, включаючи мовні, технологічні, аналітичні та колаборативні навички. Результати показали необхідність поетапного впровадження платформ у навчальний процес, поєднання індивідуальної та групової роботи, а також додаткового наставництва при опануванні складних технологічних інструментів.

Поєднання цих трьох методів забезпечило цілісну оцінку досвіду студентів, дозволило виявити не тільки рівень володіння інструментами, а й реальну готовність до застосування платформ у професійній практиці перекладача.

РОЗДІЛ 3

РОЗРОБКА ТА ВПРОВАДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО КОМПЛЕКСУ НА ОСНОВІ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМ

3.1. Створення моделі навчального модуля з використанням онлайн-платформ

У межах практичної частини дослідження було здійснено розробку комплексної моделі навчального модуля, що передбачає інтеграцію різноманітних онлайн-платформ у процес професійної підготовки майбутніх перекладачів. Основна мета створення моделі полягала у демонстрації системного, послідовного та структурованого підходу до формування ключових компетентностей здобувачів освіти (мовної, технічної, аналітичної та професійної) із використанням сучасних цифрових інструментів.

Модель розроблялася з урахуванням педагогічних принципів компетентнісного, інтерактивного та проєктного підходів, що дозволяє не лише опанувати теоретичні знання, а й ефективно застосовувати їх на практиці. Особлива увага приділялася поєднанню індивідуальної, групової та проєктної роботи, що забезпечує комплексний розвиток навичок і компетентностей, необхідних для сучасного перекладача.

У ході створення модуля було здійснено систематичний відбір онлайн-платформ за функціональними напрямками: мовні ресурси для роботи з автентичними текстами, САТ-інструменти та технології постредагування, платформи для локалізації і мультимедійного контенту, машинний переклад і постредагування МТ, а також колаборативні інструменти для управління перекладацькими проєктами. Такий підхід дозволяє моделювати реальні професійні ситуації, інтегрувати різні типи діяльності та оцінювати ефективність формування компетентностей на кожному етапі навчального процесу.

Модель навчального модуля не лише підвищує практичну готовність

здобувачів освіти, але й слугує основою для адаптації навчальних програм у відповідності до вимог сучасного ринку перекладацьких послуг та швидко змінюваних технологічних трендів у галузі перекладу.

1. Основні принципи моделі:

1. Компетентнісний підхід. Модель навчального модуля спрямована на комплексне формування ключових компетентностей майбутнього перекладача. Вона охоплює мовну компетентність (розвиток лексико-граматичних, стилістичних та семантичних навичок через роботу з автентичними текстами і професійними перекладами), технічну компетентність (володіння CAT-інструментами, робота з термінологічними базами, постредагування МТ), аналітичну компетентність (здатність оцінювати якість перекладу, аналізувати помилки, критично оцінювати результати машинного перекладу), а також колаборативну та комунікативну компетентність (організація командної роботи, управління перекладацькими проєктами, узгодження термінології та контроль якості). Компетентнісний підхід дозволяє інтегрувати всі складові професійної підготовки в єдину систему навчання, забезпечуючи синхронний розвиток знань, умінь і навичок.

2. Інтерактивність та мультимодальність. Модуль передбачає активну взаємодію здобувачів освіти зі змістом навчання через поєднання текстових, аудіо- та відеоматеріалів, інтерактивні вправи, тести, кейси та практичні завдання. Така організація роботи стимулює когнітивну та сенсорну активність, підвищує мотивацію та заохочує самостійну роботу з навчальними ресурсами. Використання мультимодальних матеріалів дозволяє моделювати реальні перекладацькі ситуації, наприклад: субтитрування відео, дубляж аудіо, адаптація контенту для різних медіаформатів, що сприяє розвитку професійних навичок у різних аспектах перекладацької діяльності.

3. Проектна орієнтація. Модель передбачає виконання комплексних практичних кейсів та проектів, що імітують реальні робочі процеси перекладача. Це включає локалізацію вебсайтів та мобільних застосунків із перевіркою інтерфейсів і адаптацією мультимедійного контенту, постредагування результатів машинного перекладу, роботу з багатомовними проектами та узгодження термінології. Проектна орієнтація забезпечує системне поєднання теоретичних знань і практичних умінь, розвиває здатність до самостійного прийняття рішень, планування та організації роботи у команді, а також дозволяє оцінювати рівень сформованості компетентностей на кожному етапі навчального процесу.

Розглянемо структуру навчального модуля.

Вступний блок. На початковому етапі здобувачі освіти знайомляться з онлайн-платформами, які будуть використовуватися протягом навчального модуля. Для цього передбачено короткі інтерактивні лекції, відеоінструкції та демонстрації функціоналу платформ. Завдання цього блоку полягає у формуванні у студентів початкового уявлення про можливості інструментів, розуміння структури та призначення кожної платформи, а також у підготовці до самостійної та групової роботи.

Мовний блок. Цей блок спрямований на розвиток лексико-граматичних, стилістичних та семантичних навичок через роботу з автентичними текстами. Використовуються платформи Linguee, Reverso Context, SketchEngine, які дозволяють студентам аналізувати контекстуальні вживання слів, порівнювати професійні переклади та формувати власні перекладацькі рішення. Приклади завдань: порівняння кількох перекладів однієї лексеми, аналіз термінології у різних контекстах, створення власного глосарію термінів для конкретного тексту.

Технічний блок. Фокус цього блоку – опанування CAT-інструментів та постредагування машинного перекладу. Студенти працюють із SDL Trados,

memoQ, Smartcat, Wordfast, створюють та використовують перекладацькі пам'яті і термінологічні бази, виконують сегментацію текстів і QA-check. Для розвитку навичок постредагування застосовуються системи DeepL, Google MT, ModernMT, де завдання включають виправлення лексичних, граматичних та стилістичних помилок у машинно згенерованих перекладах.

Локалізаційний блок. Призначений для підготовки до локалізації вебсайтів, мобільних застосунків та мультимедійного контенту. Студенти опановують платформи Lokalise, Crowdin, Weblate, Memsource Cloud, навчаються працювати з форматами .json, .xml, .po, адаптувати інтерфейси та мультимедійні матеріали, виконувати субтитрування та дубляж, а також тестувати продукти у реальних умовах використання.

Колаборативний блок. Спрямований на розвиток командних навичок, управління проектами та координацію роботи групи. Застосовуються інструменти Trello, Jira, Asana, Google Docs, Slack, що дозволяють студентам планувати завдання, контролювати терміни, координувати дії у команді та узгоджувати термінологію. Завдання включають колективне виконання перекладів, створення спільних глосаріїв, постредагування та локалізацію контенту в команді.

Контрольний блок. На завершальному етапі передбачено виконання інтегрованих практичних завдань, що поєднують мовну, технічну та локалізаційну складові. Студенти проходять оцінювання результатів, виконують рефлексивні вправи та самооцінку сформованих компетентностей. Завдання включають комплексні кейси: переклад, локалізація та постредагування мультимедійного контенту з використанням CAT-інструментів та колаборативних платформ. Це дозволяє всебічно оцінити рівень професійної готовності здобувачів освіти.

Методична реалізація навчального модуля передбачає комплексне поєднання різних форм навчальної діяльності, що забезпечує ефективне

формування компетентностей майбутніх перекладачів:

1. Комбінування індивідуальної та групової роботи. Індивідуальні завдання передбачали опанування мовних та технічних платформ, наприклад, роботу з Linguee, Reverso Context, SketchEngine для аналізу автентичних текстів, а також з SDL Trados, memoQ, Smartcat, Wordfast для створення перекладацьких пам'ятей та постредагування МТ. Індивідуальна практика дозволила студентам самостійно опановувати функціонал інструментів, формувати базові навички та відпрацьовувати алгоритми роботи з перекладом.

2. Групові проєкти були спрямовані на виконання комплексних завдань, що імітують реальні професійні ситуації: локалізацію вебсайтів і мобільних застосунків з використанням Lokalise, Crowdin, Weblate, адаптацію мультимедійного контенту, колаборативне редагування та узгодження термінології через Trello, Jira, Google Docs, Slack. Робота в команді розвиває міжособистісні компетентності, комунікативні та організаційні навички, а також уміння ефективно планувати та координувати проєктні завдання.

3. Використання реальних текстів та мультимедійного контенту. Модуль передбачав практичні завдання на основі автентичних матеріалів, що включають статті, офіційні документи, маркетингові тексти, аудіо- та відеоконтент. Такі завдання дозволяли студентам опановувати професійні стратегії перекладу, субтитрування, дубляжу та адаптації контенту для різних медіаформатів, що максимально наближає навчальний процес до реальної практики перекладача.

4. Безперервне оцінювання прогресу. Оцінювання здійснюється через тести, практичні завдання, анкетування та рефлексивні вправи, що дозволяє відстежувати рівень сформованості мовних, технічних, аналітичних та колаборативних компетентностей на кожному етапі модуля. Це дає змогу

своєчасно коригувати навчальні стратегії, виявляти сильні та слабкі сторони студентів і забезпечувати індивідуальний підхід до навчання.

Практична значущість розробленої моделі полягає в її здатності ефективно поєднувати інноваційні цифрові інструменти та сучасні методики перекладацької підготовки, що робить її універсальним та результативним компонентом освітнього процесу.

Запропонована модель дозволяє гармонійно включати у навчальний процес різні типи онлайн-платформ – лінгвістичні (SketchEngine, Reverso Context), перекладацькі (Smartcat, Trados, memoQ), мультимедійні (Kapwing, YouTube Studio), комунікаційні та організаційні (Trello, Notion). Це забезпечує комплексне опрацювання всіх етапів перекладацької діяльності: від пошуку та аналізу інформації до фінального редагування і презентації результату. Така інтеграція формує у здобувачів навички роботи в реальному цифровому середовищі, максимально наближеному до практики сучасних перекладацьких компаній.

Модель орієнтована не лише на теоретичне засвоєння матеріалу, а передусім на розвиток конкретних професійних умінь: роботи з CAT-інструментами, управління перекладацькими проєктами, локалізації, субтитрування, постредагування машинного перекладу, термінологічного менеджменту. Виконання завдань, побудованих на реальних кейсах та автентичних матеріалах, забезпечує формування відповідальності, точності, технологічної грамотності та здатності працювати за міжнародними стандартами. У результаті здобувачі освіти стають конкурентоспроможними фахівцями, готовими до вимог сучасного ринку перекладацьких послуг.

Гнучка структура модуля дозволяє інтегрувати його в різні курси перекладацької підготовки: теорію перекладу, практику перекладу, технічний переклад, мультимодальний переклад, термінознавство, локалізацію та інші спеціалізації. Модель легко адаптується до специфіки навчальних програм,

може бути розширена або звужена відповідно до навчальних цілей, годинного навантаження чи рівня підготовки здобувачів. Вона може використовуватися як у традиційному аудиторному форматі, так і в дистанційному або змішаному навчанні, що робить її універсальним інструментом для сучасної перекладацької освіти.

3.2. Розробка комплексу вправ і завдань на основі мультимодальних інструментів онлайн-платформ

У межах практичної частини дослідження було створено комплекс вправ і завдань, спрямований на розвиток мовної, технічної та професійної компетентностей здобувачів вищої освіти спеціальності «Переклад». Необхідність у такому комплексі зумовлена зростанням ролі цифрових технологій у професійній діяльності перекладача, а також потребою у формуванні здатності майбутніх фахівців ефективно працювати з мультимодальними ресурсами, онлайн-платформами та інструментами автоматизації перекладацького процесу.

Структура комплексу ґрунтується на сучасних педагогічних підходах, зокрема компетентнісному, діяльнісному, проектному та технологічному, що забезпечує інтеграцію теоретичних знань із практично орієнтованими завданнями. Використання різних типів платформ – мовних, технічних, локалізаційних і колаборативних – дає можливість забезпечити мультимодальність навчання та моделювати реальні умови професійної діяльності перекладача, де поєднуються робота з текстом, аудіо-, відеоматеріалами, сервісами машинного перекладу, CAT-інструментами та засобами організації командної взаємодії.

Розроблений комплекс не лише дозволяє вдосконалити навички роботи з інструментами, що використовуються у провідних перекладацьких

компаніях, а й спрямований на розвиток критичного мислення, уміння аналізувати мовні явища, здійснювати пострєдагування, приймати перекладацькі рішення на основі контексту та працювати над проєктами у команді. Крім того, вправи розраховані таким чином, щоб їх можна було адаптувати до різних навчальних дисциплін і рівнів підготовки.

З огляду на важливість розвитку мультимодальних компетентностей та необхідність інтегрування цифрових ресурсів у підготовку сучасного перекладача, постала потреба у створенні спеціально розробленого комплексу вправ, що відповідає вимогам ринку праці та освітнім стандартам Європейської асоціації перекладацьких університетів (ЕМТ). На основі проведеного аналізу досвіду використання онлайн-платформ, результатів опитувань, анкетування та тестування було встановлено, що здобувачі активно користуються цифровими ресурсами, але потребують цілеспрямованої, структурованої та методично обґрунтованої системи їх застосування в навчальному процесі.

Саме тому наступний комплекс вправ і завдань був розроблений як логічне продовження практичної частини дослідження, де визначено ключові інструменти та платформи, їх функціональний потенціал та можливість використання у професійній підготовці перекладачів. Представлений комплекс має на меті показати, як за допомогою системно підібраних завдань можливо інтегрувати мовні, технічні, аналітичні та колаборативні складники компетентності й забезпечити цілісний освітній ефект.

Лінгвістичний блок.

Вправа 1. Порівняльний аналіз перекладацьких рішень (Linguee).

Мета: розвиток лексико-семантичної компетентності.

Завдання. Оберіть 10 речень із автентичного тексту (медіа, ІТ, науково-популярного). Знайдіть у Linguee мінімум 3 варіанти перекладу кожного. Порівняйте стилістичні й семантичні відтінки. Оберіть оптимальний варіант і

обґрунтуйте вибір.

Вправа 2. Семантичний профіль слова (SketchEngine).

Мета: розвиток умінь семантичного аналізу.

Завдання. Оберіть ключове слово (impact, governance, deploy, ensure). У SketchEngine визначте 10–12 типових колокацій. Створіть міні-словник колокацій. Складіть 5 речень англійською з перекладом українською.

Технічний блок.

Вправа 3. Ознайомлення з інтерфейсом CAT-інструменту (Trados або memoQ).

Мета: розвиток базових технічних навичок роботи з CAT-середовищами.

Завдання. Запустіть Trados або memoQ. Знайдіть та проаналізуйте основні елементи інтерфейсу:

- панель сегментації,
- вікно перекладацької пам'яті,
- термінологічне вікно,
- модуль QA.

Зробіть скриншот кожного елемента та коротко поясніть (2–3 речення), яку функцію він виконує.

Вправа 4. Імпорт та підготовка файлів до перекладу.

Мета: формування навичок роботи з різними форматами текстів.

Завдання. Імпортуйте у Smartcat або Trados 3 файли різних форматів (.docx, .pdf, .html). Перевірте коректність сегментації. Позначте проблемні сегменти (нечитабельні символи, розбиті речення). Опишіть, які формати імпортувалися без втрат, а які потребували додаткової обробки.

Локалізаційний блок.

Вправа 5. Локалізація інтерфейсу.

Мета: формування навичок роботи з цифровими продуктами.

Завдання. Завантажте файл *.json* або *.po* з інтерфейсом (кнопки, меню, поп-апи). Виконайте локалізацію через Lokalise або Crowdin. Перевірте довжину рядків, UX-відповідність та термінологічну узгодженість.

Вправа 6. Локалізація мультимедійного контенту.

Мета: розвиток навичок субтитрування та мультимодальної локалізації.

Завдання. Завантажте відео (1–2 хв) в Amara або YouTube Studio. Створіть англійські субтитри. Виконайте переклад українською. Відредагуйте таймінг і синхронізацію.

Колаборативний блок.

Вправа 7. Командний перекладацький проект.

Мета: розвиток *soft skills*, навичок командної роботи, редакційної взаємодії.

Завдання. У Trello створіть дошку з колонками: To Do – In Progress – Review – Done. Розподіліть ролі: *перекладач, редактор, термінолог, керівник проекту*. Виконайте переклад групового тексту (1500–2000 слів). У Google Docs проведіть спільну редакцію та фінальне узгодження термінів. Підготуйте короткий звіт про командну динаміку.

Вправа 8. Створення міні-гайду перекладача.

Мета: інтеграція теорії й практики перекладацького циклу.

Завдання. У Miro створіть інтелект-карту “Translation Workflow: A–Z”. Додайте інструменти: CAT-tools, локалізаційні платформи, глосарій, QA-інструменти. На основі карти створіть PDF-гайд (1–2 сторінки). Узгодьте структуру гайду в Google Docs.

Контрольний блок.

Вправа 9. Інтегроване контрольне завдання (основне).

Мета: комплексна перевірка сформованості компетентностей.

Завдання. Перекладіть текст (250–350 слів) у Smartcat. Застосуйте власну ТМ та термінологічну базу (ТВ). Виконайте постредагування (МТ →

постредагування або ручний переклад + QA). Оформіть звіт про всі етапи: підготовка (аналіз тексту), робота з ТМ/ТВ, постредагування, QA-дії, остаточний варіант.

Вправа 10. Тайм-тест – переклад під тиском часу.

Мета: оцінка швидкості та якості під час дедлайну.

Завдання: перекласти 200 слів у Trados/Smartcat за 60 хв. Виконати базовий QA та надіслати файл з помітками часу (time-tracking).

Для однотипної і справедливої оцінки рекомендується використовувати загальні критерії — оцінювати кожне завдання за шкалою 0–5 балів у таких категоріях:

1. Якість перекладу / постредагування (адекватність, точність, стиль): 0–5
2. Технічні навички (робота в CAT/локалізація/експорт файлів, використання ТМ/ТВ): 0–5
3. Дотримання процедури QA (чек-лист, виправлення помилок): 0–5
4. Організація роботи / таймінг (виконання у термін, ведення логів): 0–5
5. Звітність і рефлексія (якість звіту/рефлексії, обґрунтування рішень): 0–5

Максимум за завдання: 25 балів.

Повний комплекс розроблених вправ представлено у виданому навчальному посібнику (Додаток В).

Розроблений комплекс вправ, представлений у навчальному посібнику, є системно вибудованим навчально-методичним інструментом, спрямованим на формування мовних, технологічних та професійних компетентностей майбутніх перекладачів у контексті цифровізації освіти. Комплекс поєднує лінгвістичні, технічні, локалізаційні, колаборативні та контрольні завдання, що базуються на використанні сучасних онлайн-платформ і

мультимодальних інструментів, та забезпечує інтеграцію теоретичних знань із практичною діяльністю, наближеною до реальних умов перекладацької професії.

Запропоновані вправи орієнтовані на розвиток навичок роботи з автентичними текстами, САТ-інструментами, системами машинного перекладу та постредагування, локалізаційними платформами й інструментами командної взаємодії. Такий підхід сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти аналітичного мислення, технічної грамотності, здатності до самостійного прийняття рішень та ефективної професійної комунікації.

Навчальний посібник може бути використаний у процесі викладання дисциплін перекладацького спрямування у закладах вищої освіти, зокрема таких як «Практика перекладу», «Перекладацькі технології», «Комп'ютерні засоби перекладу», «Локалізація та мультимедійний переклад», а також у межах вибіркового курсів і тренінгових програм. Матеріали посібника можуть бути застосовані у системі дистанційного та змішаного навчання, під час підвищення кваліфікації перекладачів і в рамках самостійної професійної підготовки, що підтверджує його практичну цінність і універсальність.

ВИСНОВКИ

У дослідженні «Онлайн-платформи для підготовки майбутніх перекладачів» нами було комплексно розглянуто теоретичні та практичні аспекти використання цифрових інструментів у системі професійної підготовки перекладачів у закладах вищої освіти. Установлено, що цифровізація освіти суттєво трансформує зміст, форми та методи навчання, висуваючи нові вимоги до формування мовних, технологічних, аналітичних і комунікативних компетентностей майбутніх фахівців у галузі перекладу.

У ході дослідження здійснено класифікацію онлайн-платформ за функціональним призначенням, зокрема виокремлено платформи для розвитку мовної компетентності, опанування CAT-інструментів і перекладацьких технологій, локалізації та роботи з мультимодальним контентом, машинного перекладу й постредагування, а також для колаборативної та проєктної діяльності. Доведено, що кожна група платформ має специфічний дидактичний потенціал і сприяє формуванню окремих складових професійної компетентності перекладача.

Практична частина дослідження підтвердила ефективність використання онлайн-платформ у навчальному процесі. Аналіз результатів опитування, анкетування та тестування здобувачів вищої освіти засвідчив позитивний вплив цифрових інструментів на розвиток мовних навичок, технічної грамотності, умінь постредагування машинного перекладу, локалізації контенту та організації командної роботи. Експериментальні дані показали, що системне поєднання різних платформ забезпечує вищий рівень професійної готовності здобувачів освіти до вимог сучасного ринку перекладацьких послуг.

Важливим результатом дослідження стало створення моделі навчального модуля та розробка навчально-методичного комплексу вправ на

основі мультимодальних можливостей онлайн-платформ. Запропонований комплекс сприяє інтеграції теоретичних знань і практичних умінь, активізації навчальної діяльності та розвитку автономності здобувачів вищої освіти. Його впровадження у навчальний процес підтвердило доцільність використання онлайн-платформ як ефективного засобу формування професійних компетентностей майбутніх перекладачів.

Отже, результати дослідження дозволяють стверджувати, що онлайн-платформи є важливим і перспективним компонентом сучасної перекладацької освіти. Їх цілеспрямоване та методично обґрунтоване використання сприяє підвищенню якості професійної підготовки майбутніх перекладачів, забезпечує їхню конкурентоспроможність на ринку праці та створює передумови для подальшого розвитку цифрових освітніх практик у галузі перекладознавства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бойко І. В. Використання онлайн-платформ для формування комунікативної компетентності студентів. Київ: Наукова думка. 2020. 198 с.
2. Бровко К. Цифрові технології як чинник активізації пізнавальної спрямованості студентів університету в процесі вивчення іноземної мови. *Вища освіта України*. 2025. №2. С. 64-69
3. Грицай Н. М. Діджиталізація освітнього процесу та формування лексико-граматичних навичок у студентів. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2022. 98 с.
4. Данилюк С. Використання цифрових інструментів у викладанні іноземної мови майбутнім фахівцям з інформаційних та освітніх технологій. *Слобожанський науковий вісник. Серія: Філологія*. 2025. №10. С. 13-22.
5. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 215 с.
6. Зоріна Т. П. Онлайн-ресурси та гейміфікація у навчанні англійської мови. *Вісник Київського університету імені Бориса Грінченка*, 2021. №3. Р. 67–79.
7. Кияк Т. Р. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Вінниця : Нова книга, 2018. 304 с.
8. Коваль Т. С. Використання мультимедійних технологій для розвитку комунікативної компетенції студентів. Львів: ЛНУ. 2021. 199 с.
9. Ковальчук Л. М. Цифрові освітні платформи як засіб формування професійних компетентностей. *Педагогіка і психологія*. 2020. № 4. С. 112–118.
10. Коломієць Л. Цифрові технології та онлайн-платформи у навчанні іноземних мов: сучасні підходи та практики. Київ: Логос. 2021. 255 с.
11. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу. Вінниця : Нова книга, 2016. 448 с.
12. Литвиненко С. В. Інтерактивні ресурси та онлайн-платформи в

університетському навчанні іноземних мов. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2020. 167 с.

13. Лодж Д. *Digital Tools for Language Learning: Principles and Practice*. London: Routledge. 2016. 179 с.

14. Мельник Н. І. Інтеграція онлайн-платформ у викладання перекладознавчих дисциплін. *Вища освіта України*. 2022. № 1. С. 59–66.

15. Петренко В. І. Ефективність інтеграції онлайн-ресурсів у навчальний процес іноземних мов. *Наукові записки НПУ імені М. П. Драгоманова*, 2022. №2. С. 54–68.

16. Проценко У., Базиляк Н., Вдовіна О. Використання цифрових технологій у викладанні англійської мови в ЗВО. *Вища освіта України*. 2024. №1. С. 187-194

17. Романюк С. В. Мультимодальні технології в сучасній перекладацькій освіті. *Наукові праці ЧНУ імені Петра Могили*. 2023. Т. 329. С. 74–81.

18. Сивридюк В., Гордєєва А., Кирикилиця В. Internet technologies as a means of organizing the teaching of foreign language writing in the context of intercultural communication. *Information Technologies and Learning Tools*. 2024. №99. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/5483>

19. Спірін О. М. Інформаційно-комунікаційні та цифрові технології в освіті: проблеми термінології та класифікації. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. №66. С. 277–289

20. Тесцова О. О., Лопата І. Л. Роль цифрових технологій у процесі вивчення іноземної мови. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*. 2023. №204. С. 10–16.

21. Чередниченко О. І. Теорія і практика перекладу. Київ : Либідь, 2019. 312 с.

22. Шевченко О. В. Мобільні та онлайн-технології у формуванні комунікативної компетентності студентів-філологів. *Вісник Полтавського університету. Серія: Філологія*, 2021. №1. С. 33–46.

23. Яременко О. О. Онлайн-інструменти як складник методики навчання перекладу. *Актуальні проблеми філології*. 2021. Вип. 27. С. 143–149.
24. Alves F., Gonçalves J. L. Investigating the Cognitive Effort of Post-Editing. *Translation Spaces*. 2013. Vol. 2. P. 109–135.
25. Antonenko N., Konovalenko T., Korol T., Podosynnikova H., Prokopchuk N., Salyuk B., Shevchenko M., Shkola I. *Digital Technologies for Teaching English as a Foreign/Second Language*. Київ: Євро-Волинь. 2024
26. Austermühl F. *Electronic Tools for Translators*. London : Routledge, 2014. 224 p.
27. Bowker L. *Computer-Aided Translation Technology: A Practical Introduction*. Toronto : University of Toronto Press. 2019. 195 p.
28. Bowker L., Buitrago Ciro J. *Machine Translation and Global Research: Towards Improved Machine Translation Literacy in the Scholarly Community*. Bingley : Emerald Publishing. 2019. 214 p.
29. Bowker L., Kenny D. *Translation Technology*. The Routledge Handbook of Translation Studies. London : Routledge, 2019. P. 76–92.
30. Christensen, T. The Role of Technology in Translation: New Tools and Methodologies. *Translation Journal*. 2020. Vol. 24. P. 14–26.
31. Council of Europe. *Common European Framework of Reference for Languages: Companion Volume*. Strasbourg, 2020. 273 p.
32. Doherty S. The Impact of Translation Technologies on the Process and Product of Translation. *International Journal of Communication*. 2016. Vol. 10. P. 947–969.
33. European Commission. *Digital Education Action Plan 2021–2027*. Brussels, 2021. 48 p.
34. European Parliament. *Artificial Intelligence in Education, Culture and the Audiovisual Sector*. Brussels, 2020. 52 p.
35. Gambier Y., van Doorslaer L. *Handbook of Translation Studies*. Vol. 4. Amsterdam : John Benjamins. 2019. 456 p.

36. Godwin-Jones R. Emerging Technologies: Using Social Media for Language Learning. *Language Learning & Technology*, 2018. №22. P. 1–17.
37. House J. Translation Quality Assessment: Past and Present. London : Routledge. 2015. 191 p.
38. Jiménez-Crespo M. A. Translation and Web Localization. London : Routledge. 2019. 296 p.
39. Kenny D. Machine Translation for Translators. London : Routledge, 2022. 198 p.
40. Kiraly D. A Social Constructivist Approach to Translator Education. Manchester : St. Jerome Publishing, 2014. 214 p.
41. Kockaert H., Steurs F. Handbook of Terminology. Amsterdam : John Benjamins, 2015. 456 p.
42. Kolomiets, L. Translation Studies in Ukraine: Trends and Perspectives. *Ukrainian Linguistics*. 2020. Vol. 51. P. 45–58.
43. Krüger R. Contextualizing Computer-Assisted Translation Tools and Modeling Their Impact on Translation Quality. *Linguistica Antverpiensia*. 2016. № 15. P. 22–41.
44. Laurillard D. Teaching as a design science: Building pedagogical patterns for learning and technology. Routledge. 2012. 222 p.
45. Matviienko Lesia, Pyshchymukha Yelyzaveta The role of interactive technologies in online education for translators. *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика* : зб. матеріалів VI Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 14 листопада 2024 р.). Полтава : ПДАУ. 2024. С. 289-292
46. Motteram G. Innovations in learning technologies for English language teaching. British Council. 2013. 93 p.
47. Munday J. Introducing Translation Studies: Theories and Applications. 4th ed. London : Routledge. 2016. 365 p.
48. O'Brien S. Post-Editing of Machine Translation: Processes and Applications. *Journal of Specialised Translation*. 2012. № 17. P. 99–114.

49. O'Hagan M. The Impact of Technology on Translation. The Routledge Handbook of Translation and Technology. London : Routledge, 2020. P. 1–18.
50. O'Hagan M., Ashworth D. Translation and Technology: A Practical Guide to Computer-Assisted Translation. London : Routledge. 2016. 244 p.
51. Perteghella, M., Laviosa, S. Translation and Multimodality: Beyond Words. New York : Palgrave Macmillan. 2018. 278 p.
52. Pym, A. Translation Skill-Sets in a Machine-Translation Age. *Meta: Translators' Journal*. 2013. Vol. 58. P. 487–503.
53. Pym, A., Grin, F., Sfreddo, C., Chan, A. L. J. The Status of the Translation Profession in the European Union. Luxembourg : European Commission, 2013. 176 p.
54. Sharma S. The role of digital technology in supporting English language learners: Balancing engagement and access in secondary schools. *International Journal of English Language Education*. 2024. №12. P. 89-97
55. Turner J. Digital Literacies in Language Learning: Integrating Technology in the Classroom. *Language Learning Journal*, 2015. №43. P. 251–264.
56. UNESCO. Digital Competence Framework for Educators. Paris, 2018. 60 p.

ДОДАТКИ

Додаток А

Публікації в наукових та науково-практичних джерелах

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра германської і української філології

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра іноземної філології і перекладу

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»
Навчально-науковий інститут філології і журналістики
Кафедра української мови
Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням
Кафедра літературознавства, східної філології і перекладу

БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Соціально-гуманітарний факультет
Кафедра іноземних мов і методики викладання
Кафедра української мови та журналістики
Кафедра української та зарубіжної літератури і порівняльного літературознавства

«МОВА І МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА»

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

14 ЛИСТОПАДА 2024 Р.
М. ПОЛТАВА

Матвієнко В'ячеслав <i>Науковий керівник – Срібна Юлія</i>	
ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	281
Матвієнко Леся	
МЕТОДИ АКТИВНОГО НАВЧАННЯ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛКИ В КОНТЕКСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	284
Matviienko Lesia, Pyshchymukha Yelyzaveta	
THE ROLE OF INTERACTIVE TECHNOLOGIES IN ONLINE EDUCATION FOR TRANSLATORS	289
Меланченко Катерина <i>Науковий керівник – Бутова Віра</i>	292
КРИТЕРІЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ТЕСТІВ	
Мороз Андрій	
НАВЧАННЯ ПЕРЕКЛАДУ ЧЕРЕЗ ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ ВПРАВ ТА ЗАВДАНЬ	295
Nikitina Iryna	298
COMMUNITY LANGUAGE LEARNING (CLL)	
Окунькова Лілія	
МЕТОДИКА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ (BLENDED LEARNING) У ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	301
Петриченко Катерина <i>Науковий керівник – Іценко Тетяна</i>	305
ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ	
Піскурська Ганна	
ГЕЙМІФІКОВАНЕ НАВЧАННЯ VS НАВЧАННЯ НА ОСНОВІ ГРИ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	308
Poliova Anastasia	311
RECENT TECHNOLOGIES IN FOREIGN LANGUAGE LEARNING	
Помазан Тетяна <i>Науковий керівник – Глазкова Ірина</i>	313
ВИКОРИСТАННЯ QR-КОДІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ ВІЙНИ	
Репецька Елеонора <i>Науковий керівник – Рахно Михайло</i>	316
МЕТОДИКИ РОЗШИРЕННЯ ІНШОМОВНОГО СЛОВНИКОВОГО ЗАПАСУ УЧНІВ ЗЗСО	

THE ROLE OF INTERACTIVE TECHNOLOGIES IN ONLINE EDUCATION FOR TRANSLATORS

Matviienko Lesia,
Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor of the Department of Germanic and Ukrainian Philology
Poltava State Agrarian University
lesia.matviienko@pdau.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0003-1211-3056>
Pyshchymukha Yelyzaveta,
1st year student of the second (master's) level of higher education
majoring in Philology
(specialization Germanic Languages and Literature (Translation inclusive),
first language – English)
Poltava State Agrarian University
Poltava, Ukraine
yelyzaveta.pyshchymukha@st.pdau.edu.ua

With the rapid development of information technology, online education is becoming increasingly relevant for professionals in various fields. Interactive technologies play a key role in the learning process, providing opportunities for engagement, collaboration, and individualization of learning [2]. The use of modern platforms and tools allows students not only to acquire theoretical knowledge but also to practice skills in real life, which contributes to the formation of highly qualified specialists ready to meet the challenges of the modern labor market.

Interactive technologies play an important role in online education for translators, providing new opportunities for learning and professional development.

Let's analyze the ways in which future translators can use interactive technologies.

1. Involvement of students in active work. Interactive platforms allow students to take an active part in the learning process through video conferencing, online discussions, and interactive assignments. This contributes to better learning and develops active skills.

2. Collaboration and exchange of experience. Thanks to collaboration tools (e.g., Google Docs, Padlet), students can work in teams on projects, exchange ideas and receive feedback from teachers and peers. This is important for translators, as

teamwork is common in this field.

3. **Individualization of learning.** Interactive technologies allow you to adapt learning materials to the individual needs of students, offering a variety of formats for presenting information (video, text, audio). This allows each student to learn the material at a convenient pace.

4. **Access to resources.** Online education provides wide access to relevant resources and materials, such as electronic libraries, specialized platforms and databases. This is especially important for translators who need to keep up to date with new terms and concepts.

5. **Assessment and feedback.** The use of interactive tests and assignments allows instructors to effectively assess students' progress and provide constructive feedback that helps improve translation skills.

6. **Modeling real-life situations.** Through simulations and role-playing games, students can practice their skills in conditions close to real-life situations, such as working with clients or fulfilling urgent orders.

Increasing the effectiveness of interactive technologies in online education for translators can be achieved through a number of strategies and methods:

- **Integration of various forms of learning.** The use of a combination of video, audio, textual materials and interactive tasks contributes to better learning. It helps to take into account the different learning styles of students.

- **Use of active learning methods.** Instructors can use methods that promote active student engagement, such as group projects, chat discussions, and online debates that encourage the exchange of ideas and opinions.

- **Regular feedback.** Constant assessment of student progress through testing, surveys, and discussions allows you to identify problems and adjust the learning process in time.

- **Stimulating independent work.** Providing students with independent tasks that they can discuss during online classes helps to develop their skills and confidence [3].

- **Use of technology for collaboration.** Tools that support collaboration (such as Google Workspace, Trello, Miro) allow students to interact with each other

and with instructors, promoting teamwork.

- Gamification of the educational process. The introduction of game elements (points, rewards, contests) can increase student motivation and make learning more interesting.
- Customization of platforms. Using intuitive and customized learning platforms that allow for easy access to materials and interaction with instructors can make learning much easier.
- Regular content updates. Keeping learning materials up-to-date with current trends and labor market requirements will ensure that students have the most up-to-date knowledge.
- Interaction with industry professionals. Inviting experts to conduct webinars or master classes will allow students to get practical advice and expand their professional horizons.

The use of these strategies can significantly increase the effectiveness of interactive technologies in online education, which, in turn, will contribute to the formation of qualified specialists in the field of translation, etc.

Interactive technologies in online education greatly enrich the process of training translators, making it more dynamic and effective. They facilitate active student engagement, the development of collaboration and critical thinking skills, and provide access to up-to-date resources [1]. Thanks to the opportunities provided by these technologies, future translators gain not only theoretical knowledge but also the practical experience necessary for a successful career in the modern world. The integration of interactive elements into education helps to create professionals who are able to respond effectively to the challenges of the globalized labor market.

References

1. Гудзій І. Інтерактивні технології в освіті: теорія та практика. Київ : Видавництво «Наукова думка», 2020.
2. Ковальчук Н. Ефективність онлайн-освіти: сучасні підходи та технології. *Освіта і наука*. 2021. № 8. С. 45–57.
3. Петрова Т. Гейміфікація в онлайн-освіті: вплив на мотивацію студентів. *Педагогічні науки*. 2022. № 9. С. 123–134.

Додаток Б

Методи оцінювання ефективності цифрових навчальних інструментів

Метод оцінювання	Інструменти та ресурси	Об'єкт оцінювання	Приклади реалізації
1. Тестування та контрольні завдання	Стандартизовані тести на Duolingo, Memrise, Busuu; письмові контрольні роботи; завдання на аудіювання та аналіз відео- та аудіоматеріалів BBC Learning English, TED-Ed	Лексико-граматичні навички, аудіювання, продуктивне мовлення	Порівняння результатів тестів «до» та «після» використання цифрових платформ, оцінка прогресу у письмових завданнях та усному мовленні
2. Моніторинг активності в цифровому середовищі	Статистика платформ: кількість виконаних вправ, рівень завершення модулів, час у системі, повторні тренування	Регулярність та активність здобувачів	Аналіз кількості виконаних вправ на Quizlet, Wordwall, Duolingo; оцінка індивідуальної участі та регулярності
3. Педагогічне спостереження та експертна оцінка	Спостереження викладачів, незалежна експертна оцінка письмових та усних робіт	Продуктивне мовлення, логіка, комунікативна адекватність	Викладачі аналізували участь у дискусіях, точність і повноту виконання завдань; письмові роботи оцінювали двоє експертів
4. Анкетування та самооцінка	Анкети, шкала Likert, опитування щодо мотивації, задоволеності, самостійності	Суб'єктивний досвід, мотивація, психологічне ставлення до навчання	Здобувачі оцінювали ефективність платформ, вплив на мотивацію, задоволеність навчанням; аналіз відповідей для виявлення психологічного ефекту
5. Порівняльний аналіз «до» та «після»	Результати тестів, контрольних робіт, анкет, моніторингу активності	Прогрес у мовній компетентності, ефективність цифрових інструментів	Порівняння показників «до» та «після» впровадження цифрових ресурсів, оцінка покращення лексики, граматики, аудіювання, усного та письмового мовлення

*Додаток В***ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ****КОМПЛЕКС ЗАВДАНЬ
НА ОСНОВІ
МУЛЬТИМОДАЛЬНИХ
ІНСТРУМЕНТІВ
ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМ**

**Леся Матвієнко
Єлизавета Пищимуха**